...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 260 (11246) | 1966 оной ноябриин 3, четверг | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй арадуудай бата нэгэдэл, аха дүүгэй хани барисаан хэтэ мүнхэдөө мандаг, һалбаран хүгжэг лэ!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа)

СОВЕТ ГРУЗИДА ЛЕНИНЭЙ ОРДЕН БАРЮУЛАГДАБА

ТБИЛИСИ, ноябриин 1. (ТАСС-ай тусхай корр.). Грузиин арадай ехэ ...халанта һайндэр мүнөөдэр болоо. Грузиин ССР-тэ Ленинэй орден ба...гада зорюулагдажа, республикын ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай ...ин Тбилисиин Спортын ордон соо мүнөөдэр болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Грузиин КП-гэй ...гай Нэгэдэхи секретарь В. П. Мжаванадзе суглаае нээгээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Политбюро хүндэтэ президиумдэ ехэ ...татэйгээр һунгагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй ...диумэй гэшүүн Л. И. Брежневтэ үгэ үгтөө.

...най бүхы газар дээрэхи шэнги ...да совет обществодо хамаатай ...хүгжэлтын боложо байһа... эли тодоор харагдана гээд ...Брежнев хэлээ. Дунда зуун жэ...башниудай хажуугаар залуу ...мшагта городууд урган бодоно, ...байгуулхы ажал хүдэлмэри ...он бусална. Хүн зоной энэ сү... ажал эртэ урдын газар нютагай ...шарайе хубилгажа, үнэхөөрөө ...ди шэди харуулна.

...анта засагта эсэргүүсэн, бур... болон помещигүүдтэ эсэргүү... Россиин хүдэлмэришэд болон та...дай хэһэн революционно тэм... Грузиин ажалшад эдэбхитэй...хабаадалсаа тээд үгэ хэлэгшэ ...жэлүүлнэ. Тбилисиин, Бату... Чиатурын болон Грузиин бу...промышленна центрнүүдэй хү...ришэдэй хэһэн ангиин тулал...удай эли тодо хуудаһанууд ма... Коммунис партиин түүхэдэ хо...үлэхэл.

...еша Джапаридзын, Лада Кецхо...ин, Филипп Махарадзын, Серго ...оникидзын, Иосиф Сталинай, ...андр Цулукидзын, Миха Цха... болон бусад дүлэтэ революцио...удэй хүсэтэ большевистскэ үгэ... Тбилисиин түмэр замай мастер...уудта, нефтезаводуудта, марга... руднигууд болон нүүрһэнэй ...нуудта сууряатан дуулдажа ...даг байгаа. Эдэ революционер...ые Грузиин арад өөһэдынгөө зэр...дэбжүүлэн гаргаа. Грузиин ре...ционернүүдтэй хамта Закавказ...тийна организацида ород хүдэл...шэн ангиин алдарта хүбүүд— ... Киров. Михаил Калинин, ... Фиолетов, Армениин болон ...йджанай гайхамшагта большев...—Сурен Спандарян, Степан ...ян, үльгэр домогто ороһон Ка... Мешади Азизбеков, Нариман На...нов гэгшэд хүдэлдэг байгаа.

...рузида Совет засагай илаһан ... грузин арадай хуби заяанда ...рьелтэ боложо үгөө. Тэрэнэй ... зуун жэлэй түүхэдэ шэнэ үе саг ...циалис хүгжэлтын, үнэхөөрөө ...ран хүгжэлгын үе саг эхилээ. ... ороноо хамгаалгын Агууехэ ...й шэрүүн шанга үедэ аха дүү ... совет арадуудтай хамта грузин ... совет Эхэ ороноо хамгаалалсаа, ...бриин Агууехэ түйлалтануудые ...ьалалсаа. 40 мянга гаран гру...сэргэшэд правительственна хай... хүртэһэн байна. Тэдэнэй эгээн ...нуудынь Советскэ Союзай Ге... үндэр дээдэ нэрэ зэргэдэ хүр...эн.

...жахын болон культурна байгуу...тын бүхы һалбаринуудта совет ...иин түйлаһан гайхамшагта ам...ануууд манай олонациональна со...үрэнэй угаа ехэ хүсэ шадалые, ...лизмын барагдашагүй арга бо...онуудые гэршэлэн лаблана гээд ... Брежнев тэмдэглээ.

...вет засагай тогтоһонһоо хойшо ...нда мянга шахуу томо промыш...на предприяти баригдаа. Мүнөө ... олон һалбаритай, мүнөө үе са... промышленностьтай республика ...хой. Совет Грузида бүтээгдэһэн ...ууд дэлхэйн 65 орондо гаргаг... худалдагдадаг. Совет засагай ...ын урда тээ бүхэли жэлэй тур... соо гаргагдадагһаа ехэ промыш...на продукци оройдоол нэгэ неде... турша соо мүнөө бүтээгдэдэг. ... бүхы түйлалтанууд хадаа хама... түрүүндэ Грузиин хүдэлмэришэн ... алдарта хэрэгүүдэй үрэ дүн ...оно.

...рата дулаан республикын хүдөө... ажалшад эдэ жэлнүүдтэ һайнаар ...лөө. Грузиин гайхамшагта сай ...лагшад, виноград тарингшад, са...одууд, цитрусова ургамал тариг... полеводууд, малшад, механиза...ууд, огородой эдеэ таригшад, ...өө ажахын бүхы һалбаринуудай ...лмэрилэгшэд республикынгаа ...лгые арьбадхаа, ажалайнь алдар ... дээшэлүүлээ.

...рузи эртэ урдын соёл культурата ... болоно. Энээн тухай агууехэ ..., оюун бодолто Шота Руставе... түрэһөөр 800 жэлэй ойе һайн...лэлгэ дахяад һануулжа үгэнэ. ...авели грузин хүн. Зүгөөр тэрэ ... манай олонациональна Эхэ оро... бүхы арадуудта хамаадана.

...Октябриин революциһаа хойшо ...зиин соёл культура бүрин хүсэ...өөр һалбарха бүхы эрхэ байдалтай ...оо. Өөрынь түрэһэн орондо, ядаа... сагта 20—30-шье грузин инже...нернүүдэй бии болохо саг тухай ...зиин агууехэ уран зохёолшо Илья ...авадзе һанажа, шэбшэжэ ябадаг ...һан юм. Мүнөө республика дотор ...эн арбаад мянган инженер бии, ...ой мянган хүн бүхэндэнь 45 дээдэ ...эмтэй хүн хүртэнэ. Тэнай республикын эрдэмтэдэй түйлалтанууд совет эрдэм ухаанда хүндэтэ һууринуудые тэдэнэртэ хангана.

Грузиин литература демократизмын болон ёһотойл арадай шэнжэтэй байха заншалнуудые хэдэн зуун жэлэй үедэ абажа ябадаг. Грузиин хүгжэм, зураглан харуулгын болон театральна искусство, кинематографи амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Советскэ Союзай Агууехэ Коммунис партиин дайшалхы отряд болгошо Грузиин Коммунис партиин хүтэлбэреэр ажахын болон культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудта Грузиин республика гайхамшагта амжалтануудые түйлаа.

Грузида Ленинэй орден барюулалга грузин арадта, мүн манай олонациональна ороной бүхы арадуудта ехэ, баясхаланта ушар болоно.

Али алинайнгаа амжалта түйлахые совет нацинуудай ехээр хүсэдэг байһаниинь тэдэнэй бултадаа нэгэн адли хэрэг бүтээдэг, нэгэн адли хүсэл эрмэлзэлтэтэй, нэгэн адли уг зорилготой байһан баримтые харуулха ёһоороол харуулна гээшэ. Совет обществын хүгжэлгын эгээн лэ түгэлдэр хүсэнүүдэй нэгэн болгошо СССР-эй арадуудай хани барисаан имагтал эндэһээ эхитэй юм.

Манай ороной арадуудай хани барисаан мүнөө экономическа бата үндэһэ һууритай болонхой. Совет засагай тогтоһонһоо хойшонхи үе соо союзна республикануудай хоорондо ажалай хубаарилга һайса хүгжэн тогтоһон байна. Энэ хадаа манай ороной бүхы нацинуудай аша туһын нягта холбоотой байһые, үнэндөө нэгэн адли ниитэ арадай аша туһые тэдэнэй харадаг байһыень уридшалан тодорхойлно.

Ажабайдал улам урагшаа хүгжэжэ, маанадай үмэнэ шэнэ зорилгонуудые табина. Ниитэ гүрэнэй шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ, маанад республиканууд хоорондын холбоо барисаае бүри ехээр үргэдхэхэ, нарижуулан һайжаруулха, ажахын байгуулалтын талаар баялиг дүй дүршэлөө халан абалсалгые, тэрэшэлэн кадрнуудаа андалдалгые улам бүри һайжаруулха зэргэтэйбди. Ниитэ гүрэнэй болон национальна аша туһые зүбөөр таарал-дуулха гээшэ манай хэрэгэй амжалтатай байха зайлашагүй эрхэ нүхэсэл гэжэ Коммунис парти тоолодог.

Обществын экономическа, социальна болон суртал бодолой ажабайдалай бүхы һалбаринуудта манай ороной түйлаһан агууехэ амжалтанууд арсашагүй. Мүнөө бидэнэрэй түйлаһан, манай омогорхохо ёһоороол омогорходог бүхы юумэнүүд совет арадай ажал хүдэлмэриин, ухаан бодолой, эршэ зоригой үрэ, Коммунис партиин соёл сурталай-политическэ болон эмхидхэлэй ажал ябуулгын үрэ дүн болоно.

Совет арадай байдал улам саашадань һайжаруулха аша туһада, олониитын коммунис харилсаа саашадань хүгжөөхэ аша туһада тааруугаар баялиг нөөсэнүүдээ болон социалис үйлэдбэриин арга боломжонуудые бүрин хүсэдөөр ашаглаха хэрэгтэ манай партиин политика зорюулагданхай гээд Л. И. Брежнев үргэлжэлүүлэн хэлээ. Энэ политика яахадаа хүсэтэйб гэхэдэ, научна талаараа үндэһэлэн баримталагданхай, яһала дүүргэгдэжэ шадагдахаар. Энэ политика коммунизм тээшэ манай обществын жэгдэ һайнаар, найдамтайгаар дабшалгые хангаха арга олгоно. Энээниие КПСС-эй XXIII съездһээ хойшо хэгдэһэн хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүд харуулжа үгэнэ.

Продукци бүхы дээрэнь гаргаха талаар юһэ һарынгаа түсэбые бүхы промышленность 103 процент дүүргээ. Даб дээрэхи тоололгын ёһоор промышленна үйлэдбэриин хэмжээн мүнөө жэлдэ 1965 онойхитой сасуулбал, 8,2 процентээр ургаха байна. Харин түсэбэй ёһоор 6,7 процентээр нэмэхэ гэжэ хараалагдаһан байгаа бшуу. Түсэбһөө гадуур 5 миллиард тухай түхэригэй промышленна продукци гаргагдаха байна.

Хүдөө ажахын ехэ амжалтанууд тусгаар баясхалан түрүүлнэ. Газар таряалангай болон мал ажалай продуктнуудые элбэгжүүлхэ талаар колхоз, совхозууд горитой амжалта түйлаа. Ороһото болон техническэ таряанай ургаса дээшэлээ, эбэртэ бодо малай тоо олон болоо, мал ажалай ашаг шэмэ үгэлгэнь нэмээ. Даб дээрэхи тоололгын ёһоор хүдөө ажахын продукци бүхы дээрээ мүнөө жэлдэ 10 тухай процентээр нэмэхэ байна. Колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө жэлдэ һайнаар хүдэлөө, тэдэнэр совет арадай үмэнэхи уялгануудаа үнэн сэхээр дүүргээ, хүдөөгэй ажалшад тухай парти, правительствын ехэ оролдолгодо ажал хэрэгүүдээрээ харюусаа.

Энэ жэлэй һайн үрэ дүнгүүд зүндөө түйлагдаагүй. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ хүнтэхэн зам байхагүй, ямар нэгэн эди шэдишье байхагүй гэжэ бидэнэр үшөө үшөө дахин үнэншэһэн байнабди. Бодолтойгоор, удаан саг соо дүүргэхээр хараалагдаһан программые бэелүүлгэ амжалтада хүргэжэ шадаха байна. Манай парти мүнөө, КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй һүүлээр, XXIII с'ездын һүүлээр, иимэ программатай болонхой.

Манай урда табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада шанга шанга үгэнүүдые үсөөрүүлхэ, кампанишалгые болюулха, харюусалгые дээшэлүүлхэ, ажал хэрэгэй бүхы ушар байдалые намдуу түбшэнөөр, һайнаар ойлгожо шадаха, гоё гоё үгэнүүдээр өөһэдыгөө эльбэдэнгүйгөөр, арга боломжонуудаашье, бэрхэшээлнүүдыешье, мүн амжалтанууд болон дутуунуудыешье бодото һайнаар сэгнэхэ хэрэгтэй гэжэ ажабайдал үдэр бүхэнлэ һургана. Ямаршье — ехэ ба багашье асуудалда бодолтойгоор, һайнаар хандалга, шиидхэбэри гаргахадаа али бүхы талаһаань хэгдэһэн шэнжэлэлгэдэ түшэглэжэ шададаг, өөрынгөө ажал ябуулгын үрэ дүнгүүдые шүүмжэлхы ёһоор сэгнэжэ шададаг хүнүүдтэ гамтайгаар, анхаралтайгаар хандадаг байха хэрэгтэй. Манай бүхы партийна организацинуудай, бүхы коммунистнуудай, түрүүшын ээлжээндэ бүхы шата, зиндаагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хүдэлмэриин ёһо гурим иимэл байха ушартай.

Арадай ажахые саашадаа улам һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо талаар КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгын үедэ партийна организацинуудай үмэнэ ехэ, орёо зорилгонууд табигдана. Партиин экономическа политикые бэелүүлхын тулада предприятинуудые хүтэлбэрилгэдэ олониитэ ажалшадай эдэбхитэйгээр хабаадалга, тэдэнэй үүсхэл, демократическа гуримуудые хүгжөөлгэ шухала хэрэгтэй болохо байна.

Кадрнуудтай, илангаяа ажахын кадрнуудтай хүдэлмэрилхэ талаар партийна организацинуудай үмэнэ кадрнууд экономическа эрдэм гүнзэгыгөөр шудалха, ажахые эрхилэлгын ехэ зорилтонууд табигдана. Манай шэнэ онол аргануудые мэдэхэ зэргэтэй. Энэ талаар тэдэнэртэ партийна организацинууд туһалха үүргэтэй гээшэ.

1967 он манай ороной ажабайдалдахи тусгаар жэл болохо гээд Л. И. Брежнев онсолон тэмдэглээ. Энэ хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе сагые нээжэ үгэһэн Агууехэ Октябриин табин жэлэй алдарта ойн жэл болохо байна. Экономико, наука болон культурые хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые түйлаха гээшэ энэ гайхамшагта үдэрые тэмдэглэхэ эрхим арга болоно гэжэ совет хүнүүд эли тодоор мэдэрнэ. Манай ороной түрүү предприятинуудай, колхоз, совхозуудай коллективүүд алдарта ойн хүндэлэлдэ зорюулан, социалис мүрысөө эхилээд байна.

Орон дотор экономико болон культурые хүгжөөлгэһөө, манай түсэбтэ даалгабаринуудай шууд сэхээр, хүсэдөөр дүүргэдэлгэһээ манай урагшаа дабшалга дулдыдаха байна. Гэбэшье Советскэ Союзда коммунизм байгуулгада уласхоорондын оршон байдал бага бэшэ нүлөө үзүүлхэ байна. Эгээл иимэһээ саашанхи үедэ баримталагдаха гадаадын политическэ хараа шэглэл тодорхойлолгодо XXIII съезд тиимэ ехэ анхарал хандуулһан байна бшуу.

Аха дүү социалис оронуудай хани барисаае, нягта жагсаал болон бэе бэеэ дэмжэлгые хүгжөөхын тулада һүүлэй үедэ бага бэшэ юумэн хэгдээ. Социалис оронуудай хоорондохи холбоо барисаан улам бүри нягта, бүри үрэ ехэтэй, олон янзын боложо байна. Ажалай социалис ёһоной хубаарилга, культурна болон научна үнэтэ баялигуудаа бүри үргэнөөр халан абалсалга, гадаадын политическэ асуудалнуудаар зүбшэлнүүдые хододоо хэжэ байлга манай хамтын хэрэгтэ, аха дүү—арад бүхэндэ һайнаар туһална.

Эб найрамдалай болон социализмын аша туһада зорюулан, хамтаараа ябуулга хэхэ эрмэлзэлгэ һүүлэй үедэ социалис хани нэгэдэл дотор, мүн дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ тусгаар хүсэтэйгөөр харагдадаг болоо гэжэ бидэнэр найдамтайгаар тэмдэглэжэ шадаха байнабди. Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй июльдэ болоһон зүблөөн энээниие эли тодоор харуулна. Вьетнам тушаа Бухарестдэ баталан абтаһан Мэдүүлгэ, Европодо эб найрамдал болон аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай Деклараци—политическэ ехэ удха шанартай, удаан саг соо шухала зандаа байха документнүүд мүн.

Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Кубын, Монголой, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай болон Чехословакиин партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй болон правительствануудые толгойлогшонорой уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүд һаяхан совет газар дээрэ болоо. Али алиинь һонирхуулдаг уласхоорондын политикын үргэн олон асуудалнуудаар хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн эдэ уулзалгануудта хабаадагшад сэхэ руунь хөөрэлдэжэ, һанамжануудаа мэдэлсэһэн байна.

Совет наука болон техникын түйлалтануудтай, тэрэ тоодо хуурай газарай сэрэгүүдэй, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй шэнэ шэнэ түхэлэй буу зэбсэгтэй, замбуулинай болон сэрэгэй-ракетнэ техникэтэй манай айлшад танилсаха аргатай байгаа гэжэ хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ таанад мэдэжэ абаһан байнат.

Совет хүнүүдэй гараар һүртэ буу зэбсэг, манай ороной, манай ханинар болон союзнигуудай аюулгүй байдалые найдамтайгаар хамгаалжа шадаха, үнэхөөрөө асари ехэ хүсэн байгуулагданхай, Соведүүдэй орон бүхы хүн түрэлтэнэй эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй болон дэбжэлтын хүдэлшэгүй бата түшэг тулгуури болоно.

Мүнөө үедэ эрид шанга, нэгэн һаналтай сохилтын үгтэхөөр газар руу империализм шууд жүдхэн орохоор тиимэшье ехэ хүсэтэй бэшэ. Мүнөө империализм булгаатайгаар ябуулга хэдэг, хархис этэгээдүүдэй байдал шангадхахын, хүндэ хүшэр байлдаа хэжэ дайшалан абаһан эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалыень арадуудһаа буляахын тулада эли далдын мэхэ гохо гаргадаг болонхой. Бидэнэр энээниие хододоо хараадаа абаха, империализмын һанаашалганууд тушаа һэримжэтэй байха зэргэтэй гээшэбди.

Хүсэ бүдүүлигээр хэрэглэхэһээ, империализмда эсэргүү фронтдо зааханааршье үгээ ойлголсонгүй эмхигүй болоһон газар оложо шадаад байгаа һаа, илангаяа тэндэ ээрхэг түримхэй ябуулга сэхэ хэхэһээшье империализм арсадаггүй гэжэ хараадаа абалсаха хэрэгтэй гээшэ. Вьетнамда США-гай хэжэ байһан гэмтэ муухай, ээрхэг түримхэй ябуулга энээндэ жэшээ боложо үгэнэ.

Вьетнамда империализмын дээрмэдэлгын ябуулга хэжэ байхада хамтаараа ябуулга хэхэ хэрэгтэ хандалга интернациональна харюусалгые, дэбжэлтын болон революциин уг зорилгонуудта үнэн сэхэ байлгые тодорхойлхо шиидхэхы зүйл болоно.

Энээнтэй дашарамдуулан, Хитадай Коммунис партиин болон Хитадай Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэд тушаа эрид шууд буруушаалга хэлэнгүйгөөр гаража болохогүй байна гээд Л. И. Брежнев хэлээ. Аха дүү вьетнам арадые дэмжэхэ зорилготой ябуулгануудаа тааралдуулха тухай Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай бүхы дурадхалнуудые хитад хүтэлбэрилэгшэд хүлеэн абахаһаа арсажа, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые хэрэгсээнгүй гараһан байна. Энээниинь КПК-гай ЦК-гай XI пленум өөрынгөө шиидхэбэринүүдээр лаблан гэршэлһэн байха юм. Тиихэдэ Хитад хадаа Вьетнамтай нэгэ хилэтэй гансахан социалис орон болоно. Энэ талаар тэрэнэй баримталдаг хараа бодол вьетнам арадай сүлөөрэлгын тэмсэлые дэмжэхэ бүхы хэрэгүүдтэ шухала удха шанартай байна бшуу.

Манай хараа бодол тухай хэлэхэ болоо һаа, яһала эли тодо, энэ хадаа пролетарска интернационализмын хараа бодол болоно. Советскэ Союз хадаа социалис оронуудые нягтаар жагсааха зорилготой оролдолгонуудаа саашадаашье үргэлжэлүүлхэ, тэмсэжэ байгаа Вьетнамда али бүхы талын туһаламжа болон дэмжэлгэ үзүүлжэл байха. Вьетнамай асуудалаар мүн лэ иимэ хараа шэглэлые бусад социалис оронууд баримталдаг гэжэ бидэнэр мэдэнэбди.

Социалис хани барисаата арадуудай, дэлхэйн бүхы коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл хадаа арадуудай аша туһада тааруугаар уласхоорондын бусадшье асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Социализмын нэгэдэлэй хэрэг, арадуудай эб найрамдалай болон эрхэ сүлөөгэй хэрэг илан мандаха гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди. Нягта жагсаал манай хүсэн болоно. Нягта жагсаал социализмын бүхы оронуудай, бүхы коммунис хүдэлөөнэй шухала аша туһада тааралдана. Нягта жагсаал эб найрамдалай, социализмын болон дэбжэлтын хэрэгүүдэй шэнэ илалта түйлаха шухала нүхэсэл мүн!

Империализмда эсэргүүсэн, арадуудай эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг бүри үргэн политическэ болон олониитын хүсэнүүдтэй уласхоорондын оршондо харилсаа холбоогоо үргэдхэн бэхижүүлхын тулада манай парти шууд сэхэ оролдолго гаргана. Социализмын болон Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн ажабайдалһаа уламжалан улам нягта холбоотой болоо. Уласхоорондын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэ хүсэнүүдэй эмхитэйгээр оролдон оролго арадуудай хоорондын эб найрамдал болон аюулгүй байдалые хангаха ехэ дүхэм нүхэсэл болоно.

Уласхоорондын оршон байдалые зүбөөр ойлгон мэдэдэг, олониитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудые баримталхаар үнэхөөрөө бэлэн байдаг баруун оронуудай правительствануудтай, политическэ болон олониитын ажал ябуулагшадтай эб найрамдалай болон уласхоорондын аюултүй байдалай аша туһада тааруугаар харилсаа холбоо байгуулжа болохо гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди. Империалис ээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй һанаашалгануудай хойноһоо һэримжэтэйгээр ажаглаха, тэдэнэй тохёолдуулдаг аюулые обёорон хараха шухала байна. Тэрэшэлэн уласхоорондын ажабайдалда боложо байһан шэнэ юумые хаһа саг соонь обёорхо, ушар байдалай юрэнхы хүгжэлтые ойлгон мэдэхэһээ гадна, социальна талаар маанадһаа илгаатай холо байдаг тиимэ элдэб оронуудай политикын тодорхой шэглэлнүүдые мэдэжэ байха гээшэ мүн лэ шухала байна.

Уласхоорондын эб найрамдал бэхижүүлхэ, сүлөөтэйгөөр, бэеэ даагаад ажаһууха талаар арадуудай эрхые хамгаалха, гүрэнүүдэй хоорондо үрэ ехэтэй харилсаа холбоо хүгжөөхэ программатайгаар Советскэ Союз Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида мүн лэ ябуулга хэдэг байха юм.

Уласхоорондын эгээл түлөөлэлгэ ехэтэй организаци болгошо ООН-ой арга боломжонуудые совет хүнүүд тоонгүй байжа оройдоошье шадахагүй. ООН хадаа эб найрамдал хангаха туһатай арга болохын тулада хүсэеэ элсүүлжэ шадаха ёһотой. ООН-ой Уставые наринаар сахилгада үндэһэлэн энэ организациин нүлөө ехэтэй байлгые дээшэлүүлгэдэ саашадаашье туһалхаар Советскэ Союз бэлэн байна.

Манай партиин XXIII съезд дээрэ нэгэн һаналтайгаар лаблан батадхагдаһан ленинскэ хараа шэглэлые уласхоорондын хэрэгүүдтэ КПСС-эй Центральна Комитет, Советскэ правительство шууд сэхээр баримталха байна. Энэ хараа шэглэлые манай олонациональна ороной бүхы арадууд хүсэдөөр ойлгодог, дэмжэдэг байха юм. КПСС-эй дээрэ үргэһэн социалис интернационализмын, түрүү, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдтэй һанал нэгэдэлгын тугые, арадуудай эрхэ сүлөөгэй, тэгшэ эрхын, аюулгүй байдалай тугые бидэнэр хододоо бүри дээрэ үргэжэ ябахабди.

Партиин гадаадын болон дотоодын политикада манай арадай гүнзэгы ехээр этигэлгэ бүхы коммунистнуудта, бүхы партийна организацинуудта угаа ехэ харюусалга даалгана. Энэ этигэл найдабариень харюулхын тулада, совет байгуулалтын түгэлдэр хүсэ шадалай барагдашагүй булаг болгошо парти болон арадай нэгэдэлые саашадань бэхижүүлхын тулада парти, тэрэнэй Центральна Комитет бүхы юумэ хэхэ.

Грузиин Совет Социалис Республикые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые Л. И. Брежнев удаань уншаһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын даалтабариие ехэ баяртайгаар дүүргэн, би Грузиин Совет Социалис Республикада Ленинэй орден барюулнаб.

Грузиин ажалшадые дээдэ хайрада хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан Л. И. Брежнев амаршалаад, арадай ажахы болон культурые хүгжөөлгэдөө шэнэ амжалта түйлахыень хүсөө.

Л. И. Брежнев түгэсхэлдөө иигэжэ хэлээ: ехэ һайндэрэй—Совет засагай 49 жэлэй ойн урда тээ бидэнэр таанадтай уулзажа байнабди. Болохоёо байгаа һайндэртэй дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитедэй, Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын зүгһөө Грузиин ажалшадые амаршалхыемни, гэр бүхэнэй, айл бүхэнэй золтой хубитайгаар ажаһуухые хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ хэлэжэ байхада нэгэтэ бэшэ альга ташалган болоо, Советскэ Союзай Коммунис партиин, тэрэнэй Ленинскэ Центральна Комитедэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан юрөөлнүүд табигдаа.

Удаань Грузиин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. П. Мжаванадзе үгэ хэлээ.

Грузиие Ленинэй орденоор шагналга манай ажалшадай ажабайдалдахи ехэ баясхаланта ушар болоно. Энэ шагнал арадай ажахые болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ республикын түйлаһан амжалтые үндэрөөр сэгнэһэн ябадал болоно гэжэ ажалшад тоолоно гээд тэрэ мэдүүлээ.

Ленинэй орден абажа байхадаа, хүдэлмэришэн ангиин, колхозно тарящадай, Грузиин совет интеллигенциин ажалые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумдэ грузин арадай, республикын бүхы ажалшадай зүгһөө гүнзэгы баяр баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые, СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые бэелүүлхээр, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын түлөө бүри оролдосотойгоор тэмсэхээр грузин ажалшад бүхы совет арад шэнги хүсэд шиидэнги байна гээд нүхэр Мжаванадзе саашань хэлээ. Үндэр хайрада — Ленинэй ордендо хүртэһэнөө грузин ажалшад эрхимээр харюулха. Манай алдарта совет социалис Эсэгэ орониие саашадань хүгжөөн һалбаруулхын түлөө совет хүнүүдэй хэжэ байһан ниитэ тэмсэлдэ тэдэнэр бүри оролдосотойгоор оролсохо гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедые, манай Советскэ правительствые, бүхы совет арадые бүхы грузин арадай зүгһөө энэ баяр баясхаланта үдэр үшөө дахин найдуулхыемни зүбшөөгыт! гээд үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Мжаванадзе хэлээ.

Зал соо дахяад нэрьемэ альта ташалган болоо, амаршалгын үгэнүүд дуулдаа.

Партиин Москвагай городской комитедэй, Моссоведэй гүйсэдкомой зүгһөө, бүхы москвагайхидай зүгһөө халуун амаршалгые аха дүү грузин арадта КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь Н. Г. Егорычев дамжуулаа.

Социалис Ажалай Герой, Тбилисиин электровозно депогой машинист Г. А. Богверадзе, Махарадзевскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Г. А. Цитлидзе, Абастуманска астрофизическэ обсерваториин директор, профессор Е. К. Харадзе, Грузиин Уран зохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ поэт И. В. Абашидзе, Тбилисиин университедэй студентка Тина Какушадзе Грузиин газар дээрэ угаа ехэ баяр баясхалантай боложо байһан тухай хэлээ. Республикада Ленинэй орден барюулалга совет грузин ажалшан бүхэнэй габьяае мэдэрһэн ябадал болоно. Түүхэтэ үдэр—Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ой тээшэ дабшажа ябаһан манай агууехэ Эхэ ороной алдар солые дээшэлүүлхын тулада шэнэ габьяа гаргаха хэрэгтэ грузин арадые дээдэ хайра зоригжуулна гэжэ үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглээ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг нэрьемэ удаан альга ташалган доро баталан абтаа.

Партийна гимн «Интернационалые» баярай суглаанда хабаадагшад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр дуулаа.

Москвагай баруун урда райондо барилга тон ехээр эрхилэгдэнэ. Арбан зургаан дабхар шэнэ конструкциин гэрнүүд панелеэр бодхоогдоно. Тиимэ гэр бүхэндэ 110 квартира бии. Зураг дээрэ: ашаглалгада тушаагдаһан шэнэ гэрнүүд.

АПН-эй фото.

ФИНЛЯНДИИН ПАРЛАМЕНТДА АЙЛШАЛБА

ХЕЛЬСИНКИ, ноябриин 1. (ТАСС). ТАСС-ай корреспондент Д. Ершов иигэжэ дамжуулба:

Финляндида ошоод байһан СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ М. А. Суслов, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ Б. Н. Пономарев, тэрэшэлэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд В. С. Толстиков, В. И. Конотов гэгшэд СССР-эй элшэн сайд А. Е. Ковалевто үдэшүүлэн, мүнөөдэр Финляндиин парламентда айлшалаа. Совет айлшадые парламентын түрүүлэгшэ Й. Виролайнен, түрүүлэгшын орлогшо В. Коккола гэгшэд угтаба.

Й. Виролайнен совет делегациие амаршалха зуураа, совет ханинараа—СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудые угтан баралхаха аргатай болоһондоо ханан баясажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ. Финляндиин парламентын депутадуудай саг үргэлжын холбоо барисаатай байдаг совет парламентаринарта Финляндиин парламентын үмэнэһөө амар мэндые хүргэбэ.

М. А. Суслов амаршалгын халуун дулаан үгэнүүдэй түлөө баясхалан хүргөөд, совет парламентаринарай амаршалга дамжуулаа. Мүн хүршэ хоёр ороной парламентнуудай хоорондоо һайн харилсаа холбоотой байһые тэмдэглэбэ. М. А. Суслов Й. Виролайненда совет делегациин үмэнэһөө дурасхаалта бэлэг дамжуулаа.

Совет айлшад Финляндиин парламентын хүдэлмэри эмхидхэдэг гуримтай танилсаһан, Финляндиин хуули гаргадаг дээдэ зургаанай байрые хараһан байна.

А. Н. КОСЫГИН—ДОНЕЦКДЭ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Донецк ерэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. К. Байбаков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, материально-техническэ хангалгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. Э. Дымшиц, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министр Б. Ф. Братченко, СССР-эй Хара металлургиин министр И. П. Казанец гэгшэд А. Н. Косыгинтай хамта ерээ.

А. Н. Косыгин областиин партийна, Соведүүдэй ба ажахын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэбэ. Тиигэһэнэй һүүлээр Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ «Куйбышевуголь» трестын «Октябрьская» гэжэ шахтада ошожо үзөө.

Донецк. (ТАСС).

Ленинэй орден барюулагдаба

Граждан авиациин Московско транспортна управлениин олон тоото түлөөлэгшэд ноябриин 1-дэ СССР-эй Ехэ театр соо суглараба. Тус управленидэ Ленинэй орден барюулха баярай суглаан эндэ болоо. Энэ управлени мүнөө сагай реактивна, турбовинтова транспортна самолёдуудые аэрофлодой агаарай замда ашаглаха талаар амжалтануудые түйлаһанай түлөө, авиационно техникэ ашаглаха шэнэ технологи зохёоһон, хэрэглэдэг болоһоной түлөө, кассажирнуудые һайнаар хангадаг, түсэбтэ долоон жэлэй турша соо агаараар зөөлгын хэмжээе ехээр нэмээһэнэй түлөө иимэ үндэр дээдэ хайрада хүртэһэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Граждан авиациин Московско транспортна управлениин тугта орден халаба, үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ДАЙШАЛХЫ ҮҮРГЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй, партиин XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Баргажанай леспромхоз энэ жэлдэ муу бэшэ амжалтануудые түйлажа байна. Эндэхи модо бэлэдхэлэй пунктнууд нэгэ жэгдээр хүдэлжэ, үйлэдбэриингөө даабари һараһаа һара бүри гүйсэдхэнэ. 9 һарын дүнгөөр леспромхоздо комплексно аргаар модо бэлэдхэлэй түсэб 102,4 процент дүүргэгдээ, даабариһаа гадуур 15 мянган түхэриг сэбэр олзо оруулагдаба. Нэгэ кубометр модоной өөрынь үнэ сэн 0,3 мүнгөөр хямдараа. Ерэхэ жэлэй түрүүшын хахадта энэ предприяти түсэблэлгын болон материальна урмашуулгын шэнэ туримда орохо юм.

Эндэ коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн, социалис мүрысөөн муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Тэрээндэ 12 бага комплексно бригаданууд, модо зөөдэг машинануудай 10 экипаж, 7 мастерска участогууд хабаадалсана. Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ 11 бага комплексно бригаданууд, модо зөөдэг машинануудай 6 экипаж, 1 мастерска участогай коллектив хүртэнхэй. 198 хүдэлмэришэд коммунис ажалай ударнитууд юм.

Үйлэдбэри дээрэ, ниитын хүдэлмэридэ олон коммунистнууд түрүү үүргээ бодотоор харуулна. Жэшээлхэдэ, Лебяжинска модо бэлэдхэлэй пунктда ахалагша механигаар хүдэлжэ байһан коммунист нүхэр Скосырский өөрынгөө дураар бага комплексно бригада даажа абаад, табан жэлэй туршада 100 мянган кубометрһээ бага бэшэ модо бэлдэхэ уялгана нэрэтэй турэтэйгөөр дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Мүнөө тэрэнэй даадаг бригадынхид һара бүриингөө даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэрэшэлэн КПСС-эй гэшүүд нүхэд Руденко, Кошман, Афанасьев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг мастерска участогууд һайнаар ажаллана.

Эдэ тоо, баримтанууд һаяхан үнгэрһэн леспромхозой партийна организациин тоосоото һунгуулиин суглаан дээрэ дурдагдаа юм.

Зүгөөр түрүүшын үгэ хэлэлтэ хүн зониие һанаата болгоһон байха юм. Ушарынь, Гусихын, Лебяжинска модоной пунктын гаражнуудые даагшад—коммунистнууд нүхэд Шубин, Бабков гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, гол түлэб иимэ тиимэ запчастьнууд дуталдана, харгын муу дээрэһээ машинань эбдэрнэ гэхэ мэтые тооложо, диспетчерскэ зүблөөн дээрэ хэлэдэгээ дабтажа ороһон байгаа.

Эдэ бүгэдыень шагнажа һууһан үнинэй коммунист нүхэр Нарицын үгэ абажа, иитэжэ мэдүүлбэ: «Бидэнэр тоосоото һунгуулиингаа суглаан дээрэ байна гээшэбди. Эндэмнай үйлэдбэриин зүблөөн бэшэл. Парткомой тоосоо зүбшэжэ байхадаа, партийна организациингаа эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие шэнжэлжэ, бии байһан дутагдалнуудые элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха зам хараалха зорилготойбди...».

Энэ ажаглалтые суглаанда хабаадагшад ехээр [illegible]ийшаагаа. Саашадаа нүхэр Нарицын кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ партийна комитет анхаралаа һулаар табина гэжэ шүүмжэлбэ. Мастернуудтай, десятнигуудтай, механизаторнуудтай саг үргэлжын һуралсал эмхидхэгдээгүй. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Коммунистнуудай политическэ һуралсалдашье дутагдалнууд олон. Зарим партийна эхин организацинуудта һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдээтүй дээрэһээ түрүүшын хэшээлнүүд уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар хөөрэлдөөгөөр дүүрээ. Олохон ушарта партком эхилһэн, хараалһанаа хүсэндэнь хүргэнэгүй. Партийна суглаан дээрэ ниитын гуримаар парткабинет байгуулха гэжэ шиидхэгдэһэн байгаа. Леспромхозой администраци энээндэнь байра үгэһэн, зүгөөр парткабинет мүнөөшье болотор эмхидхэгдээгүй.

Хүдэлмэришэдэй ажалладаг газарта хүмүүжүүлгын, эмхидхэлэй хүдэлмэри һула гэжэ КПСС-эй гэшүүн нүхэр Арсеньев тэмдэглэбэ. Ажалай журам бэхижүүлхэ тушаа коммунистнуудай харюусалгые дээшэлүүлнэгүйбди. Энээн дээрэһээ боложо ажал дээрээ архи ууха, хүдэлмэреэ хаяха, техникэ машинаяа эбдэхэ ушар али олон үзэгдэнэ.

Партиин гэшүүд Низовцев, Оцимик болон бусад профсоюзай, комсомолой организацинуудай хүдэлмэриие партком һулаар хүтэлбэрилнэ, соёл сурталай хүдэлмэридэ анхаралаа багаар табина гэжэ шүүмжэлбэ. Леспромхозой түб тосхондо бага зэргэ хүдэлмэри ябуулагдабашье, модо бэлэдхэлэй пунктнуудаар киношье үсөөн харуулагдана. Асуудал, харюутай үдэшэнүүд, һонирхолтой концерт гэхэ мэтэ байхагүй. Партиин гэшүүд нүхэд Зверьков, Ушаков гэгшэдэй шүүмжэлһэнэй ёһоор, леспромхозой партком участогуудай партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туһалнагүй, тэрээгүүр үсөөн ябадаг.

Олохон үгэ хэлэһэн коммунистнууд Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тушаа тогтобо. Леспромхозой модошод ехэ ой хүрэтэр шэнэ табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэб дүүргэхэ, ажаһуудалай, соёл культурын ехэхэн барилга хэхэ уялгануудые абаһан байна.

Тоосоото һунгуулиин суглаан дээрэ партийна организациин хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха, эхин организацинуудай дайшалхы шадабари дээшэлүүлхэ тушаа тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа.

Ц. ШАНЮШКИНА,
КПСС-эй обкомой инструктор.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

АЖАЛАЙ ЕХЭ ХҮСЭН

ҮНЭР БАЯН, ЖАРГАЛТАЙ һайхан ажаһууха гэжэ хүн бүхэн хүсэдэг. Хүдөөгэйшье зон хото городойхидһоо дутуугүй хүхюун сэнгэлиг, баяртай золтой ябаха гэжэ оролдоно. Иимэл ха юм даа мүнөө үе сагаймнай эрилтэ.

Партиин ЦК-гай 1965 оной мартын Пленумэй, КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд колхоз, совхозуудай экономикые түргэнөөр хүгжөөхэ, хүдөөгэй зоной ажаһуудал улам һайжаруулха үргэн ехэ зам нээжэ үгөө. Парти, правительствын абажа байһан экономическа хэмжээнүүдэй ашаар колхоз, совхозуудай олзо доход жэлһээ жэл бүри дээшэлжэ, хүдөөдэ барилга олоор хэхэ арга олгоно.

Манайшье «Эрдэм» колхозые абажа үзэхэдэ, һүүлэй хоёрхон жэлэй туршада экономикынгоо талаар эрид бэхижэжэ, саашадаа бүри хурданаар урагшаа дабшаха хүсэтэй болоо гээшэ. Энэмнай баһал манай колхознигуудай даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэдьхэлһээ хандажа, бүхы мэргэжэя шадабаряа гаргажа ажаллаһанай аша үрэ мүн.

Колхоздомнай шадабаритай бэрхэ механизаторнууд олошороо. Жэшээнь, тракторист Доржи Галданов энэ жэлдэ «ДТ-54» трактор採аар халаан соогоо 1900 гектар условно хахалалга хэһэн. Комбайнернууд Илья Бадмаев, Николай Аюров гэгшэд тус тустаа 500 гаран гектар таряа хуряаһан байна.

Хабарай тарилга, ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэри, ургаса хуряалгые саг соонь үнгэргэжэ шадаһанай, мүн минеральна үтэгжүүлгэ, һайн үрэһэ хэрэглэһэнэй эсэстэ Ёнхор гэжэ нютагта зарим полиһоо гектарай 34 центнер, Сүхэдэ —24 центнер хүрэтэр шэниисэ абтаа.

Мүнөө үедэ таряан ажалаймнай хүдэлмэри сүм машинын хүсөөр хэгдэнэ. Тиимэһээ гаргаша багатайгаар газар тарялан дээрэһээ ехэ продукци абтадаг болоо байна. Хэрбээ нёдондо бүхыдөө 26 мянга гаран центнер таряа абаһан байбал, байгша ондо тэрэнээ 39 мянганда хүргөөбди. Ерэхэ жэлдэ адагынь 48 мянган центнер таряа ургуулжа абаха зорилго табигдаа.

Ямар аргаар таряа талхан жэл бүри ехээр абтадаг болоо байнаб гэхэдэ, бидэнэр шэнэ газар элдүүрилнэбди. Мүнөө жэл Булган-Хунды гэжэ газарта 100 гектар ой модо сэбэрлэгдэжэ хахалагдаһан байха юм. Хойто жэлдэ Арал гэжэ газарта 200 га шэнэ газар элдүүрилхэбди. Урда жэлнүүдтэ баһал жэлдээ 100—200 га шэнэ газар ашаглалтада оруулагдадаг байһан.

Һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалан һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Луговод Санжижап Лыгшитов даалгагдаһан сабшалан дээрээ наг шэбхэ гаргажа, саг соонь һайнаар сабшаһанай ашаар гектарай 13 центнер үбһэ абаа. Павел Петрович Кулаковой звено 800 центнер үбһэ ургуулжа абахын орондо 1500 центнер һурилһэн. Бүхыдөө колхоз доторнай 27 иимэ звено ажаллана. Эдэ бүтэдын ашаар байгша ондо 23.900 центнер үбһэ бэлэдхэжэ шадагдаа. Энэмнай нёдондонойхиһоо 8500 центнерээр ехэ болоно.

Механизаторнууднай кукуруза һайнаар ургуулжа һуранхай. Кукурузашад Алексей Машеев, Петр Санжиев гэгшэд энэ жэлдэ гектарай 200 гаран центнер ногоон набша хуряажа абаа. Эдэнэрэйл һайнаар ажаллаһанай ашаар мүнөө жэл 10.900 тонно силос дарагдаа гээшэ.

Тарялан, сабшалангай ургаса дээшэлжэ, кукуруза һайнаар ургуулжа, ниитынгээ малда тэжээл элбэгээр бэлэдхэдэг болоһоор һү, мяха, нооһо урда урдынхиһаа гүрэндөө ехээр худалдадаг болообди. Хэрбээ нёдондо 9 һарын туршада 6200 центнер һү һааһан байбал, мүнөө жэл тэрэ 7000 центнертэ хүргэдөө. Һаалишад Гарма Токтохоева, Ханда Лыгшитова болон бусад октябриин эхеэр һү һааха жэлэйнгээ түсэб бэелүүлһэн байха.

Хонишодшье амжалтатайгаар ажаллана. Ахалагша хонишон Гура Гармаевич Долгоровой отарынхид энэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлжэ шадаа. Бүхыдөө колхозой хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 83 хурьга томо болгонхой.

Ерэхэ жэлдэ—Агууехэ Октябриин социалис революциин болоһоор 50 жэлэй алдарта ойн гүйсэхэ жэлдэ мухар-шэбэрэйхидэй, зэдынхидэй жэшээгээр малшаднай ехэ уялгануудые абанхай. Гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха жэлэйнгээ түсэб ойн баярай үдэр хүрэтэр сүм дүүргэхэ гэжэ шиидээд, малшаднай үбэлжэлгээ эмхитэйгээр үнгэргэхые оролдоно. Мүнөө тэжээл буйлуулха цехүүд гурбан фермэдэ хүдэлжэ, үнеэдтэ буйлуулагдаһан хоол үгтэнэ.

Колхознигуудай оролдосото ажалай аша үрэ элитээр харагдана. Үбэр-Зөөхэй нютагнай мүнөө танигдахаар бэшэ болоо байна. Жэл бүри шэнэ шэнэ гэрнүүд, малай байра бодоно. Мүнөө колхозой центртэ 250 хүнэй һууха залтай Соёлой ордон бүтээгдэжэ дүүрэхэеэ байна. Тэндэмнай спортивна ехэ зал түхеэрэгдэхэ. Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр энэ ордондоо орохо байнабди.

Ойн баярай жэлдэ сентябриин 1 хүрэтэр түб тосхондоо дунда һургуулиин байшан шулуутаар баригдаха. Эндэ 420 һурагшад һураха аргатай болохо. Мүн эндэ эдеэ хоолой томо магазин, 24 хүнэй һууритай столово, 10 хүнэй байха гостиница шэнээр бодохо юм. Колхозой центртэ Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэсэрлиг түхеэрхэбди. Энэмнай 3,5 гектар газар эзэлхэ. Тэндэ баһа жэмэстэ модод һуулгагдахаар хараалагдана.

Колхозойнгоо түб тосхоной гэрнүүдтэ уһа оруулхын тула үндэр башни бодхоохомнай. Мүнөө худагынь үрөмдэгдэжэ дүүрэнхэй. Тиигэбэл колхозой гэшүүд һайхан уһа абаха аргатай болохо бшуу.

Эдэ бүхы барилгаяа Агуу Октябриин ойн баярай хүндэлэлдэ зорюулнабди. Ерэхэ жэлдэ бэелүүлхээр хараалһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ байһандаа этигэнэбди.

Б. ШАГДЫРОВ,
«Эрдэм» колхозой түрүүлэгшэ.

Сэлэнгэ.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

Гүрэндэ һү тушааха талаар аймаг дотороо социалис мүрысөө эмхидхэһэн Хилганын һунэй товарна фермын коллектив һү һааляа дээшэлүүлхын түлөө үдэрһөө үдэртэ оролдонод. Тэдэнэр һү һааха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, ерэхэ жэлэй түсэбөөр һү тушаажа байнхай. Фермын түрүү һаалишад: Клара Гармаева, Шалсама Балмаева, Мария Очирова гэгшэд 1967 оной 1-дэхи кварталай түсэб дүүргэхэ дүтэлөө.

В. ГАРМАЕВ.

Баргажан.

ОЛОН МЯНГА АРЬБАЛАГДАА

Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой урлан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшод Агууехэ Октябриин ойн баярай һайндэрэй хүндэлэлдэ ехэ амжалта түйлаба. Тэдэнэр гүрэнэй фондо 43500 түхэригэй арьбалалта оруулаа.

Инженер-конструкторнууд Лев Николаевич Шукшин, Борис Алексеевич Михалев, слесарь Герман Иванович Титов гэгшэд илангаяа шалгараа.

Мүнөө заводой табадахи хүн бүхэн урлан нарижуулагша болонхой. Тэдэнэй дундаһаа һүүлэй үедэ инженернүүд Е. Н. Кузьмина, А. В. Юхлин, И. А. Розонов гэгшэд үнэтэ дурадхалнуудые оруулжа, гансашье заводтоо бэшэ, бүхы город соогоо мэдээжэ болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим урлан нарижуулагшадай нэгэн Л. Н. Шукшин.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

АЙМАГ СООГОО АЛДАРТАЙ

Таряашаднай энэ жэл юрэнхы дээрээ муу бэшэ амжалта түйлаа. Дунда зэргээр гектар бүриһөө 12 центнер ургаса хуряагдаа. Илангяа Нөёхоной таряашад энэ жэлдэ онсо шалгаржа, урдань үзэгдөөгүй баян ургаса хуряажа абаа. Коммунист Доржи Галданович Жадамбаевай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи тракторно-таряан ажалай бригада 2160 гектар шэниисы[illegible] талмайһаа дунда зэргээр гектар[illegible] 18,2 центнер ургаса хуряаж[illegible] абаа. Энэ халаа Сэлэнгын аймаг соо эгээл ехэ ургаса болоно. Ур[illegible]гууһан таряагаа гээлтэ хоро[illegible]гүйгөөр саг болзор соонь хуря[illegible] абаһан Жадамбаевай бригады[illegible]дые онсо тэмдэглэмээр. Агуу[illegible] Октябриин һайндэрэй хүндэлэл[illegible] эдэнэр эршэтэйгээр ажаллажа, по[illegible]ли дээрэхи һолоомоёо бүлтые[illegible] суглуулжа сомоод байна. Мүнөө механизаторнууд малшад, хони[illegible]шодтоо туһалжа байна. Үбһэ, һ[illegible]лоомыень зөөжэ, хашаа хорёодо оруулна. Малайнь байра заһаба[illegible]рилалсана.

Хабар, намарай хүдэлмэри[illegible] эршэтэй һайнаар ажаллажа, ех[illegible] амжалта түйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Жадамбаев үнэтэ бэлэгээр, хүдөө ажахын түйлалтануудые харуулһан Бүхэсоюзна Выставкада Москва ошохо путёвкоор шагнагдаа.

С. СЕРГЕЕВ.

Кабанскын Шергинскэ совхозой гахайн фермые даагша Даниил Степанович Буянов.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХААНАШЬЕ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Владимир Баклановай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада Онохойн модоной комбинатта мэдээжэ болонхой. Комсомолой 13 гэшүүдһээ, энэ жэлдэ дунда һургуули дүүргэһэн 3 басагадһаа бүридэһэн тус бригада [illegible] халалгын станок дээрэ ажалладаг. Тиигэжэ тэдэнэр гэр байрын детальнуудые бэлэдхэхэдээ үдэрэйнгөө даалгабариие 110—120 процент дүүргэдэг байна. Залуушуулай хэһэн ажал хододоо һайнаар сэгнэгдэдэг тула, тэдэнэй хэһэн продукци хилын саана, мүн Ташкент хото эльгээгдэнэ.

Бригадын бүхы гэшүүд ур[illegible] һайханай бүлгэмдэ хабаададаг.

Валя Шопен, Юра Шмелев болон Надя Разуваева гэгшэд «Комсомолой прожекторэй» редколлегиин гэшүүд юм. Харин бэшэ ү[illegible]хэдынь багшанарай училищын, хүдэлмэришэн-залуушуулай [illegible]шын һургуулида һуралсадаг.

И. ДУНАЕВ.

САМБАРАЙ ШЭМЭГ—ЭРХИМҮҮД

Байгша оной үнгэрһэн 9 һарын, мүн III кварталай дүнгөөр амжалта түйлаһан промышленна предприятинууд болон колхозууд Захааминай аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

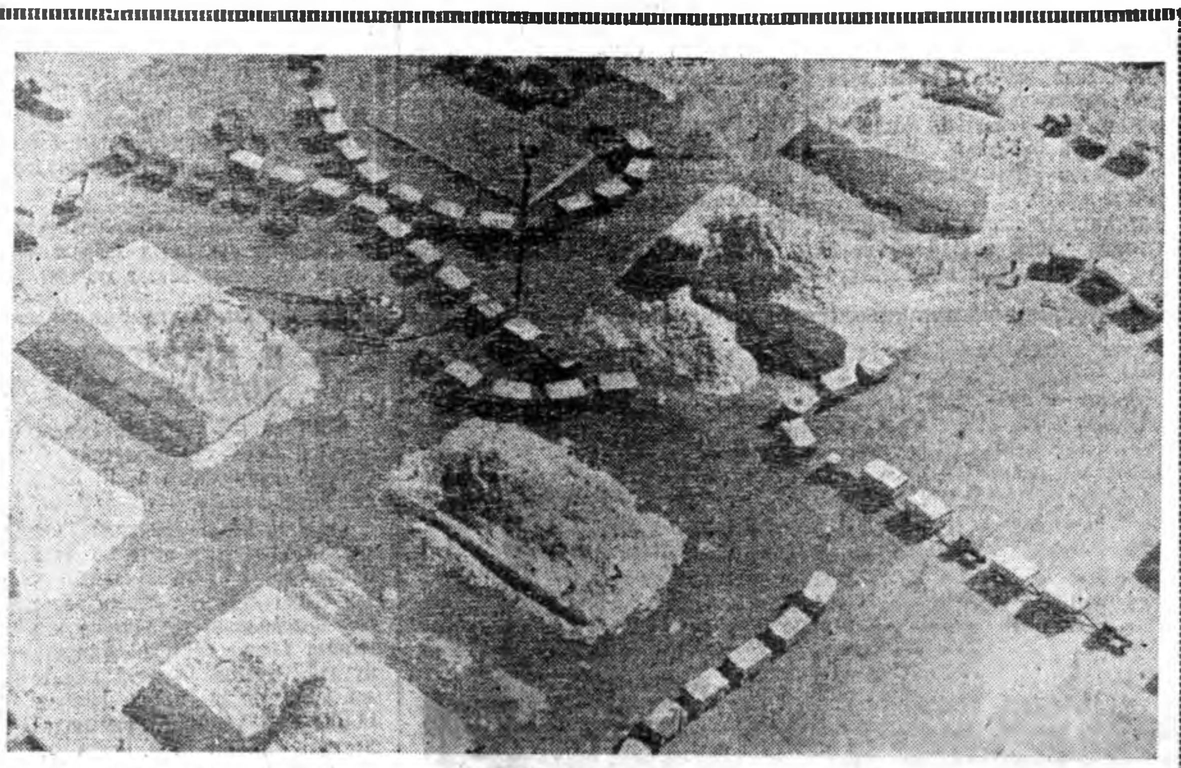
Тэдэнэй дунда валовой продукци гаргалгаар кварталайнгаа түсэб 170 процент дүүргэһэн Захааминай мяханай комбинат, эд бараанай эрьесые 103,9 процентдэ хүргэһэн аймагай эд хэрэглэгшэдэй союз, гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн хэлхеэ холбооной конторо бии.

Аймагай 3 колхозууд 9 һарынгаа даабарита түсэб амжалтатайгаар дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз дурсагдаһан хугасаа соо һү тушаалгаяа 104, мяха абалгаяа 182,6, нооһо тушаалгаяа 110 процент дүүргэһэн байна. Мүн «Победа», «Байкал» колхозууд малайнгаа тоо толгойе олошоруулһан байна.

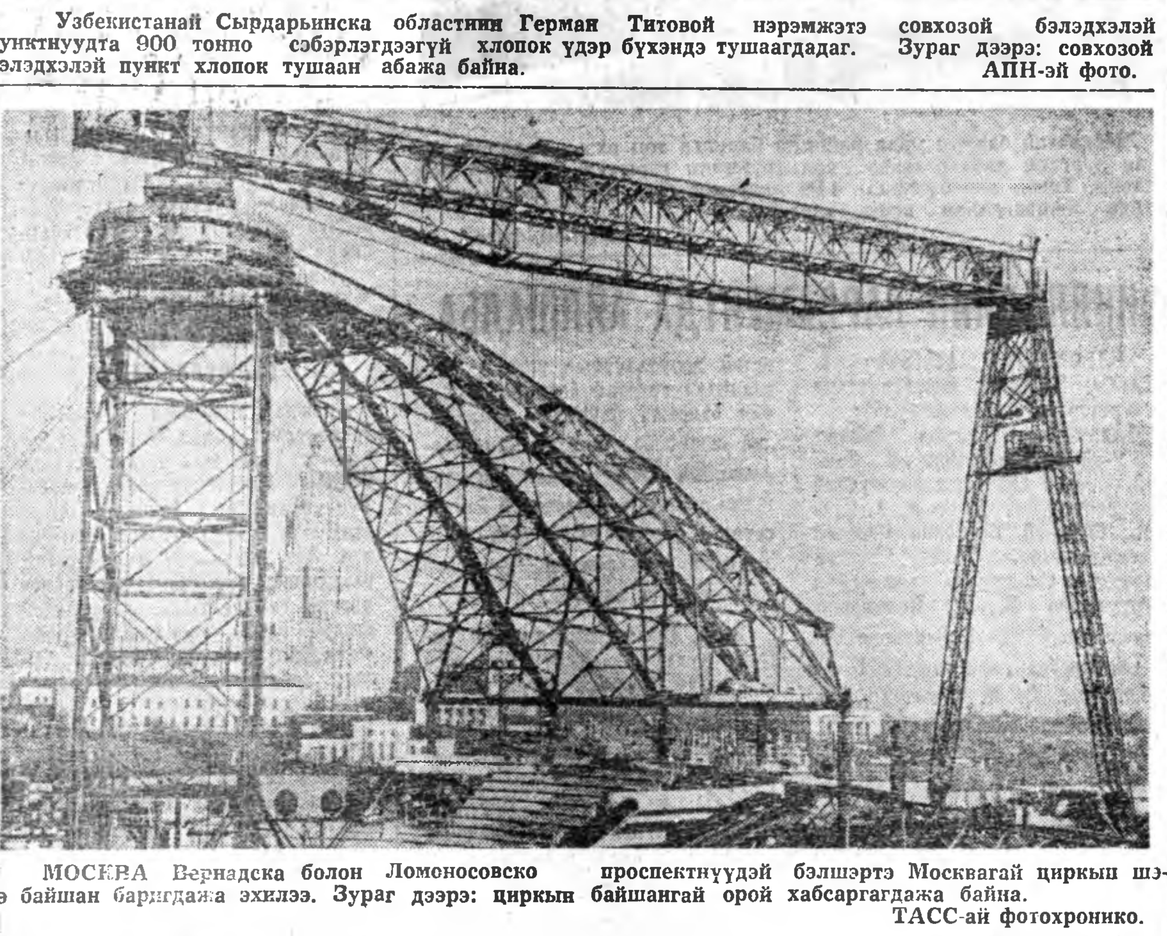
Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдһээ Холтосон руднигай забойщик Петр Бандеевич Балмаев, нүүрһэнэй шахтын проходчигуудай бригадые даагша Антон Степанович Закап, шанаржуулгын фабрикын мастер Борис Иванович Бурлаков болон бусад—хамта 11 эрхим хүдэлмэришэд Хүндэлэлэй самбар шэмэглэнэ.

Мүн эндэ аймагай колхозуудай 12 эрхим түрүүшүүлэй нэрэ бэшэгдэбэ. 9 һара соо үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааһан «Дружба» колхозой һаалишан Даба Баруев, мүн лэ энэ үе соо үнеэн бүриһөө 1495 литр һү һааһан XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Прасковья Норбоева, 100 эхэ хонин бүриһөө 96 хурьга абажа хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Илларион Яньков, зунай үедэ даажа абаһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхын 1260 граммаар нэмээһэн «Байкал» колхозой үхэршэн Будажаб Гончиков болон бусад тэдэнэй тоодо оролсоно.

А. БУТИН.

Узбекистанай Сырдарьинска областиин Герман Титовой нэрэмжэтэ совхозой бэлэдхэлэй пунктнуудта 900 тонно сэбэрлэгдээгүй хлопок үдэр бүхэндэ тушаагдадаг. Зураг дээрэ: совхозой бэлэдхэлэй пункт хлопок тушаан абажа байна.
АПН-эй фото.

МОСКВА. Вернадска болон Ломоносовско проспектнуудай бэлшэрэтэ Москвагай циркын шэнэ байшан баригдажа эхилээ. Зураг дээрэ: циркын байшангай орой хабсаргагдажа байна.
ТАСС-ай фотохроникэ.

АЙЛШАД КИРГИЗЬЭЭ МОРДОБО

ФРУНЗЕ, ноябриин 1. (ТАСС-ай корр.). Киргизэй ССР-эй, тэрэнэй компартиин 40 жэлэй ойн һайндэртэ ерэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. Н. Шелепин, аха дүү республикануудай делегацинууд мүнөөдэр Фрунзеһээ мордобо.

МЕТАЛЛУРГНУУДТА—УЛААН ТУГУУД

МОСКВА, ноябриин 1. (ТАСС-ай корр.). СССР-эй Хара металлургиин министерствын коллеги, Металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай президиум хара металлургиин предприятинуудай, эмхинүүдэй коллективүүдэй социалис мүрысөөнэй 1966 оной гурбадахи кварталай дүнгүүдые согсолон гаргаа.

19 предприятида СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд үгтэбэ. Иимэ шагнал ба нэгэдэхи мүнгэн шангуудта хүртэгшэдэй дунда—Кузнецкэ, Нижнетагильска металлургическа комбинадууд, Волгоградай «Красный Октябрь», Москвагай «Серп и Молот», Макеевскэ Кировэй нэрэмжэтэ ба бусад металлургическа заводууд бии.

СССР-эй Хара металлургиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай Улаан тугуудые, нэгэдэхи мүнгэн шангуудые абаха болоһон 30 предприятиин тоодо: Ждановска «Азовсталь» гэжэ металлургическа завод, Чкаловска, Соколовско-Сарбайска горно-шанаржуулгын комбинадууд ба бусад заводууд ороно.

69 түрүү коллективтэ хоёрдохи, гурбадахи мүнгэн шангууд олгогдоо.

Американска түримхэйшүүлэй жэгшүүритэ муухай аашанууд

Вьетнамай Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Нгуен Ван Кинь совет ба гадаадын корреспондентнүүдтэ зорюулжа, октябриин 31-дэ пресс-конференци эмхидхээ.

Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг хархис дай үүдхээд, американска империалистнуудай хэжэ байгаа хорото муухай ябуулгануудые мүрдэхэ гэһэн Вьетнамай Демократическа Республикын комитедэй шэнэ мэдүүлгэтэй журналистнуудые танилсуулба.

Американска империалистнууд вьетнам арадые богоолшолхо, өөһэдынгөө дура хүсэлые эдээндэ баадхаха зорилготой эзэрхэг түримхэй политика баримталан, уласхоорондын эрхэ эбдэн, дайнай этээн жэгшүүритэ муухай аргануудые хэрэглэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ. Эдэнэр артиллериин, агаарай ба далайн флодой туһаламжаар амгалан хүн зондо ходо добтолно, напалм, фосфорно ба монсогор бомбонуудые, химическэ ба хорото бодосуудые хэрэглэнэ. Мүн улад зониие концлагерьнууд худар намнана, ямаршье гэм зэмэгүй хүнүүдые, тэрэ тоодо хүгшэд, эхэнэрнүүд ба үхибүүдые тамална, алана, плендэ абтаһан патриодууд ба сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэдые зобооно. Бүхэли тосхонууд, поселогууд ба городуудые үгы болгоно, ургаса үгы хэнэ, хаалтануудые бомбодоно. Американска империалистнууд дай хэхэ стратеги ба тактикаяа, аймшагтай шэнэ зэбсэгүүдые туршан шалтаха полигон болгон Вьетнамые хэрэглэхэ хүрэтэрөө айхабтар зэрлиг муухай аашануудые гаргана.

Бүхы дэлхэй дээрэ үнэн зүб, амгалан тайбан байдал тогтоолгын аша туһада, бусад арадуудай бэеэ даалһан сүлөөтэ байдалтай бололгын, Вьетнамда үнэхөөрөө бэеэ дааһан, ажана байдал хангалгын аша туһада зорюулжа, эзэрхэг түримхэй дайе, Вьетнамда эсэргүү американска империалистнуудай хүлисэгдэшэгүй хорото ябуулгануудые элишэлыт, бүри эрид шангаар буруушаагыт гэһэн үнэн зүрхэнэй уряатайгаар социалис оронуудай арадууд ба правительствануудта, бүхы дэлхэйн үнэн бодолтой хүнүүдтэ, тэрэшэлэн американ арадта вьетнам арад, ДРВ-гэй правительство хандана гэжэ мэдүүлгэ дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

США Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг түримхэй дайгаа, ДРВ-е бомбодоог ябадалаа, дайнай бусад ябуулгануудаа оттолон болюулха, сэрэгэй бүхы баазануудаа бүрин усадхаха, Урда Вьетнамһаа өөһэдынгөө, мүн дахуулнуудайнгаа сэрэгүүдые гаргаха, өөһэдын хүби заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ арга вьетнам арадта олгохо ёһотой.

Американска түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн бодоһон вьетнам арадай тэмсэл тухай ДРВ-гэй киностудиин документальна фильм, «Шуурган боложо байна» гэһэн уран һайханай фильм пресс-конференциинхидтэ харуулагдаа.

ХАТАР НААДАНАЙ ШЭНЭ АНСАМБЛЬ

Классическа хатар наадан Советскэ Союзда ехээр хүндэлэгдэдэг. Тиин уран һайханай талаар дээдэ шатада үргэгдэжэ, театр харагшадай урма зориг бадаруулдаг, сэдьхэлынь баясуулдаг юм. Уран һайханай талаараа ехээр хүгжэһэн манай совет хатар наадан хилын саанашье хүндэтэйгөөр хүлеэгдэдэг.

СССР-эй бүхы союзна, олонхи автономито республиканудта, оронойманай томо городуудта балетнэ труппатай оперын театрнууд хүдэлмэрилдэг. Театрнуудай дэргэдэ хореографиин училищинууд бии юм. Эдэмнай ородой, хари гүрэнэй классическа баледүүдые табихынгаа хажуугаар, мүнөөнэй байдал харуулһан, заримдаа үндэһэнэй удхатай зүжэгүүдые табидаг юм.

Бүри һаядаа эдэ театрнуудай тоодо үшөө нэгэ коллектив нэмэгдэнь. Мэргэжэлтэдэй тухайламжын ёһоор, энэ шэнэ коллектив театр харагшадта ехэхэн баяр асарха байха.

СССР-эй Культурын министерство Москвада классическа хатар наадан ансамбль байгуулха гэжэ шиидхээ. Даб дээрэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Совет хореографиин шэнэ коллективэй уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр СССР-эй арадай артист Игорь Моисеев томилогдоо. СССР-эй Арадай хатар наадан ансамблиин Испаняар, Францяар наада табижа ябаһанаа бусажа ерэхэдэнь, Игорь Моисеев шэнэ коллективээ эмхидхэжэ эхилхэ юм. Ансамблиин директор—Ехэ театрай мэдээжэ балерина байһан, РСФСР-эй габьяата артистка Ирина Тихомироватай АПН-эй корреспондент уулзаа. Шэнэ ансамбль тухай хөөрэбэ.

Хүсэл эрмэлзэлэй хэдышье үнэр һайхан һаань, шэнэ ансамбль байгуулха хүдэлмэри боро юрьеэнэй ажалһаа эхилдэг. Нэн түрүүшээр мүнгэн һомологдодог, хэды хүн хүдэлмэрилхэб гэжэ хараалагдадаг, ансамблиин байха гэр байра бэлдэгдэдэг. Москвагай Академическэ хореографиин училищи шэнэ байшанда орохо юм. Хуушан гэрыень манай шэнэ ансамбль эзэлхэ.

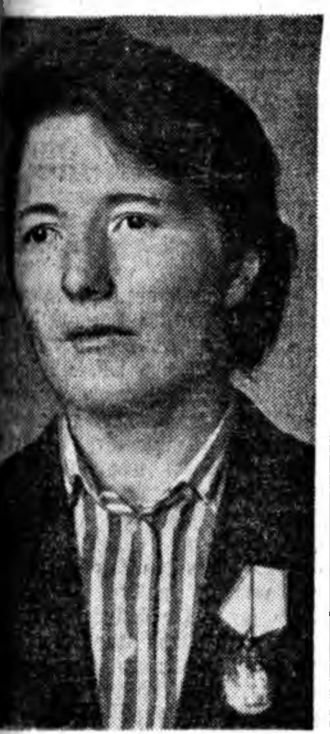
Манай коллектив багахан байха: оройдоо 36 хүнһөө бүридэхэ. Кордебалет байхагүй. Хатар наадан хүгжэмые хоёр квартет, хоёр рояль гүйсэдхэхэ. Оронойманай классическа баледэй һургуулинуудта, түрүүшын ээлжээндэ Москвагай болон Ленинградай алдарта Академическэ училищинуудта хореографиин эрдэм түгэс шудалһан бэлигтэй залуушуул, хатар наада гүйсэдхэгшэд манай ансамбльда абтаха юм. Тэдэнэр янза бүриин шэнжэтэй—уянгаташье, баатар домогтошье, элдэб классическа удхатай ажаһуудалайшье, гол түлэб мүнөө үеын байдал харуулһан хатар наада, хореографиин номернуудые гүйсэдхэжэ шадаха зэргэтэй. Хатар наадан академическэ удхатайгаар, классическа шэнжэтэйгээр табигдаха.

Балетнэ зүжэгүүдэй мэдээжэшье һаа, хашартай болоһон хатар наада, хореографиин үдэшэнүүдтэ ходо табигдадаг концертнэ номернуудые программадаа оруулхагүйбди. Хатар наадан шэнэ һонин удхые олохо, хуушанай классическа наадануудые шэнээр табиха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулхабди. Тиигэжэ хатар наадайнгаа программые тодо һонор, хурса удхатай, мүнөөнэй шэнжэтэй болгохо гээд шэбшэнэбди.

Мүнөө үеын элитэ хореограф, Советскэ Союзай арадай артист Игорь Моисеев манай энэ шэнэ ансамблиие байгуулха үүсхэл гаргаа. Концертын хэдэ хэдэн номернуудые бэлдэхэ бэрхэтэй зорилго бэелүүлхынгээ хажуугаар, совет классическа хореографиин искусствада зохёон байгуулхы шэнэ зүргэ харгы гаргаха, балетнэ шэнэ труппа эмхидхэхэ орёо бэрхэтэй асуудал шиидхэхэ юм. Шэнэ коллективтэй хүдэлмэрилхэдэнь, СССР-эй Арадай хатар наадан академическэ ансамблиин хүтэлбэридэ һаад ушаруулхагүй. Моисеев нэгэн доро хоёр коллектив хүтэлбэрилхэ болоно.

Хэхэ хүдэлмэримнай захагүй ехэ. Хамаг юумэеэ тогтом шэнээр эхилхэ болонобди. Совет классическа хореографиин уран һайханай шэнэ шэглэл амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ гээд этигэнэбди.

(АПН).

Ивалгын кондитерска фабрин коммунис ажалай бригадые Мария Никандровна Дунаева арбан сагай соо һайнаар хүтэлбэрилнэ. Ажалдаа туйлаһан амжалта, баян дүй дүршэлэйнгөө түлөө тэрэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагданхай. Агуу Октябрийн һайндэр уттуулан, мүнөө Мария Никандровнагай бригадынхид һарынгаа түсэбые болзорһоо 5 хоногоор уридшалан дүүргэбэ.

А. НАГАСЛАЕВАЙ фото.

Юрий Сафоновой даадаг комсомол-залуушуулай бригада Баруун-хабсаралгын 834-дэхи кварталай барилгашадай дунда түрүүлһээр үнинэй. Тэрэнэй бригада жэлэй эхинһээ хойшо гурбан 3 гэр барижа дүүргээ. Эдэ гэрнүүдэй хоёрынь тус бүридөө 80 байратай, нүгөөдэнь 64 байратай. Мүнөө нүхэр Сафоновой даадаг бригада энэтын байра бодхооно.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Д. УЛЗЫТУЕВ

АГУУЕХЭ АХА ДҮҮНЭР

Хамтаараа хамһажа,
Хаанта засаг хамхалһан,
Бүгэдөөрөө бүридэжэ,
Бүргэд һүлдынь буталһан,
Түмөөрөө түглыжэ,
Түби дэлхэйе шэнэлһэн,
Олоороо орьёлжо,
Оршолонгые хубилгаһан
Галта энэ замби дээр
Балта, Хадуур—һүлдэтэй,
Хүдэлмэришэд, таряашад
Дабагдашагүй хүсэтэй.
Хүдэлмэришэн заводтоо
Хүхэ түмэр шэрээжэ,
Таряаша, малша нүхэртөө
Трактор, комбайн бүтээжэ,
Хамтын халуун нүхэсэлөөр
Хабсал байса урбуулна.
Халюун шаргал шэнисээ
Хабтагай таладаа ургуулна.
Хүдэлмэришэн хүбүүнэй
Хүдэр гараар бүтэһэн
Хүсэтэ оньһон техникэ
Хүдөө талаар хүнхинэжэ,
Шэрэм булад анзаһаар
Шэнэ газар бодхоно,
Аглаг дайдын харгыгаар
Алтан ашаа зүдхэнэ...
Уулата үндэр нютагайнгаа
Уларил хүйтэн, шэмэрүүнш бол,
Элһэтэ манхан дайдыигаа
Эрхэ байдалай шэрүүнш бол,
Түгнэ, Зэдэ, Сэлэнгын
Түнхэн, Хяагта, Хэжэнгын
Түшэг болоһон совхозууд
Түсэбөө дабхар дүүргэжэ,
Түрэл Эхэ орондоо
Түрүү һуури эзэлбэ.

Түхэреэн сагаан дайдадаа
Түбхин байдал эрхилбэ.
Хото хүдөө хоёрой
Тодо илгаань жэгдэрээ,
Ото соёл культура
Нютаг бүри дэлгэрээ.
Хубсаһа угааха машина гү,
Хурдан хүлэг «Волга» гү,
Ходо хүйтэн холодильник,
Хонгёо һонор приёмник
Зайн галаар урилдан,
Айл хотоноор олошорно.
Эгээлэй хэрэгсэл боложо,
Эндэ тэндэ тэгшэрнэ.
Эхэ Совет оронойнгоо
Ехэ ехэ хотонуудта
Гаража байһан киное
Хаража эндээ һуунабди.
Сонхонуудаа яларуулаад,
Соёлой һаруул ордонууд,
Болбосон түхэлэй интернат,
Больницанууд, музейнүүд,
Шугам шэнги гудамжаар
Шулуун гэрнүүд зурынхай,
Телевизорэй антеннэ
Тэдээн дээгүүр жэрынхэй.
Газар дэлхэйн нюрууда
Гар гараа адхалсан,
Энхэ тайбанай харуулда
Ээм ээмээ түшэлсэн,
Олон олон яһатанай
Нэгэдэл болон жагсаһан,
Омог халуун шуһатанай
Этигэл болон батажаһан
Хүдэлмэришэн таряашанай
Хүсэл зоригынь нэгэл
Хүтэлбэрилжэ ябаһан
Агуу Партинь нэгэл!

БУРЯАДАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОД ОКТЯБРИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

1967 ондо,Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойдо уран зохёолой литературын хэблэл «Гэсэр» гэжэ Буряадай агууехэ эпосые ород хэлэн дээрэ олон тиражтайгаар хэблэн гаргахань. Тэрэниие элитэ оршуулагша Семен Липкинородшолһон байха юм.

Хүүгэдэй литературын хэблэлээр «Гэсэр тухай Буряадай домог» хэблэгдэхэ.

Чимит-Рэгзэн Намжилов «Удивительный наездник» гэжэ шэнэ номоороо эдир уншагшадые баясуулха ха. Энэ ном ород хэлэн дээрэ хүүгэдэй литературын хэблэлээр барлагдаха юм. Мүн энэ хэблэл Африкан Бальбуровай «Мы живем за Байкалом», Цырен Шагжинай «Материнская правда» гэжэ номуудые хэблэхээ байна.

Буряадай залуу авторнуудай «Тетива» гэжэ залуу уран зохёолшо Даши Дамбаевай шүлэг, «В гольцах светает» гэжэ Владимир Корнаковой роман, «Снежный обвал» гэжэ ангууша уран зохёолшо Михаил Жигжитовэй повесть «Советская Россия» хэблэлээр гаргагдаха байна.

«Советский писатель» хэблэл 1967 ондо Буряадай уран зохёолшо Цырен-Дулма Дондоковагай «Солнце-гора» гэжэ уянгата шүлэг толилхонь.

Буряадай номой хэблэл ойн жэлдэ олохон зохёолнуудые мүн лэ хэблэхэ юм. Тэрэнэй тоодо Даши-Рабдан Батожабайн трилоги ород хэлэн дээрэ олон тиражтайгаар, Намжил Балданогой зохёолой суглуулбариин хоёрдохи боти, Бато-Базароной согсолбори, Сергей Балдаевай үльгэрнүүдэй суглуулбари, Дондок Улзытуевай, Дамба Жалсараевай болон бусадай шүлэгүүд хэблэгдэхэ байна.

В. МАРИНОВ.

ТҮРҮҮ МАЛШАД

Хурамхаанай совхозой малшад Дубшан Молонов, Ухин Онгонов, Юрий Маланов гэгшэд бэлшээн таргалуулха малнуудайнгаа шэгнүүрые нилээд дээшэлүүлнэ. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн гурба һарын хугасаа соо тэдэнэртэ даалгагдаһан малнуудай толгой бүриие сүүдхэдээ 950—1050 граммаар нэмээһэн байна. Мүнөө үедэ таргалуулагдаха малнууд Хүнтэйн хадалан, сабшалангай һууряар бэлшээгдэжэ байна.

В. ГАРМАЕВ.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

ТЕННИСЭЭР БОЛОҺОН МҮРЫСӨӨН

«Урожай» гэжэ спортивна һайн дуранай бүлгэм Нарһата тосхондо столой теннисээр хубиин командна түрүү һуури эзэлхын түлөө аймагай мүрысөө үнгэргэбэ.

Гурбан үдэр үргэлжэлһэн энэ мүрысөөндэ 18 эдиршүүд, эрэшүүл, мүн 9 эхэнэр, һургуулинуудай, колхоз, совхозуудай болон эмхи зургаануудай 7 команда хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй дүнгөөр аймагай түбэй команда түрүү һууридa гараба. Тус команда—Пионернүүдэй байшангай хүдэлмэрилэгшэ Иван Звягин, соёлой байшангай баянист Александр Шепилов болон «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй агроном Лидия Дубровина гэгшэдһээ бүридэһэн байгаа. Хоёрдохи һуури Нисэнгын найман жэлэй һургуулиин команда эзэлбэ. Гүндын һурагшад гурбадахи һууридa гараһан байна.

Хубиин түрүү һууриин түлөө мүрысөөнүүдтэ Александр Шепилов, Нисэнгын һургуулиин пионервожата Света Жалсанова гэгшэд эрхимлэбэд.

ТҮМЭРЭЙ ХАЯДАҺА СУГЛУУЛНА

Аймагай һургуулинуудай һурагшад үнгэтэ болон хара түмэрэй хаядаһа эдэбхитэйгээр суглуулнад.

Мүнөө үедэ эндэһээ «Главторчермедэй» Улаан-Үдын баазада 60 гаран тонно түмэрэй хаядаһан тушаагдаад байна.

Эгэтын-Адагай һурагшад 15 тонно түмэр суглуулжа тушаагаа. Мүн эды шэнээн түмэр Нарһатын, Витимэй, Тэлэмбын дунда һургуулинуудай һурагшад тушааһан байна.

ТУЛДУУНАЙ БИБЛИОТЕКЭДЭ

Һаяхан Яруунын совхозой 3-дахи фермын түб болохо Тулдуун һууринда шэнэ библиотекэ нээгдэбэ. Библиотекын байшангай барилгада нютагай зон эдэбхитэйгээр хабаадалсахаһаа гадна, уран һайханай, хүдөө ажахын болон бусадшье зүйлэй, хамта дээрээ 500 гаран номуудые соёлойнгоо шэнэ гуламтада суглуулжа бэлэглэһэн байна.

Мүнөө библиотекэдэ 4000 гаран ном бии. Уншагшадайшье тоо олошоржо байна.

ХҮНДЭТЭЙ АЙЛШАД

Шэтын областной кукольна театрай артистнууд Яруунын эдир харагшадта холодоо ерэдэг хүндэтэй айлшадынь болонхой. Теэд тэдэнэй зүжэг наадые гансашье багашуул бэшэ, харин наһатайшье зон һонирходог байна. Юуб гэхэдэ, шэтынхидэй кукла, декораци болон хүгжэмынь тааруу зохидоор табигдадаг юм.

Һаяшаг артистнуудай коллектив Яруунаарнай дахинаа айлшалжа, пионернүүдэй болон соёлой байшангуудта, хүдөөгэй клубуудта хүгжэм, шог зугаата шэнэ зүжэгүүдээ харуулжа, улад зониемнай баясуулба.

В. БАЙБОРОДИН.

ФИЗКУЛЬТУРНА ХҮДЭЛМЭРИИЕ СААШАДАНЬ ХҮГЖӨӨХЭ

Республикын физкультурна эдэбхитэдэй зүблөөн болобо. Энэ зүблөөндэ КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, хүдөөгэй райкомуудай секретарьнар, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр, хүдөө ажахын профсоюзай райкомуудай түрүүлэгшэнэр, аймагуудай гэгээрэлэй таһагые даагшанар, физкультура ба спортын комитедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, эдэбхитэд хабаадалсаба. «Физкультура ба спортые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол ба физкультурна болон ниитын эмхи зургаануудай зорилгонууд» гэһэн асуудалаар республикын спортивна эмхиин Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Калаганский** элидхэл хэбэ.

— Манай орон дотор, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ,—физкультура болон спортын хүдэлмэри айхабтар ехэ удха шанартай. Арад зоной бэе махабадай тамир бэхижүүлхэ, ажалшадай сүлөөтэй сагаа һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлдэг. Эгээл иимэһээ парти, правительствамнай байгша оной августын 11-дэ физкультура ба спортые саашадань хүгжөөхэ талаар тусхай тогтоол абаһан байна. Энэ хадаа физкультура, спортын хүдэлмэриие саашадань улам үргэдхэжэ, ёһотой бүтэдэ арадай хүдэлөөн болгохо зорилготой.

Манай орон дотор 46 миллион физкультурнигууд тоологдодог. Тэдэнэй тоодо манай республикаһаа 118 мянган хүн оролсоно. Эдэнэй тоо жэл ерэхэ бүри улам олошорно. Эдэ физкультурнигуудые нэгэдүүлһэн 500 гаран коллективүүд республикымнай предприятинууд, эмхи зургаанууд, колхоз болон совхозуудаар эмхидхэгдэнхэй. Эдэ коллективүүдтэ 28 мянган спортсменүүд—разряднигууд, СССР-эй спортын 60 гаран мастернууд, 1-дэхи разрядай 1186 спортсменүүд, II—III болон эдиршүүлэй разрядуудтай хэдэн мянган спортсменүүд тоологдодог. 1966 ондо арбан гурбан түхэлэй спортоор спартакиада үнгэргэгдөө. Гадна элдэб түхэлэй спортоор, мүн РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгын түлөө мүрысөөнүүд, уласхоорондын уулзалганууд, аймагуудай хоорондо элдэб мүрысөөнүүд үнгэргэгдөө. Республикынгаа спортсменүүдэй амжалтые тоолохо болоо һаа олон, амжалташье ехэ.

Физкультура ба спортын хүдэлмэри хүгжөөхэ хэрэгтэ баргажа наархин онсо анхарал хандуулна. Эдэнэр аймаг доторoo 40 гаран һуурин газарнуудаар, колхоз, совхозуудай центрнүүдтэ стадионуудые бариха, элдэб мүрысөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэжэ байха тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалханхай. Энэнь ехэ һайшаалтай. Физкультурна хүдэлмэри Зэдын, Түнхэнэй, Хориин, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта муу бэшээр эмхидхэгдэнэ. Эдэ аймагуудаар физкультурна элдэб мүрысөөнүүд үнгэргэгдэжэ байдаг. Гэхэ зуура, Захааминай, Сэлэнгын, Бэшүүрэй болон бусад зарим аймагуудаар физкультура, спортын хүдэлмэридэ мүртэй анхарал хандуулагданагүй, мүрысөөнүүд бэлэдхэл багатайгаар, үсөөн хүнүүдэй хабаадалгатайгаар, хаа-яахан үнгэргэгдэдэг. Арад зониие, илангаа комсомолшууд болон залуушуулые физкультурна бүлгэмэй гэшүүндэ оруулха, ажахынуудые юридическэ гэшүүндэ абаха, тэдэнһээ гэшүүдэй түлбэри суглуулха хэрэгтэ бодото анхарал хандуулагданагүй.

Физкультура, спортын хүдэлмэри дээдэ, дунда, 8 жэлэй һургуулинуудта, техникумүүдтэ, училищинуудта, хүүгэдэй спортивна һургуулинуудта, промышленна предприятинуудта, заводуудаар, фабрикануудаар, леспромхозуудаар һайнаар эмхидхэгдэжэ үшөөл шадагданагүй, спортын талмайнууд, залнууд үсөөн, шэнээр бариха хүдэлмэри ябуулагданагүй. Мүрысөөндэ үмдэхэ физкультурнигуудай хубсаһан дутана, абаха гэхэдэ Улаан-Үдын спортивна магазинда лимит байхагүй. Энэ хэрэг гуримшуулха талаар хэмжээ абахаар болоо. Дээдэ болон дунда эрдэмтэй физкультурын багшанар, спортивна судьянар, тренернүүд дутана, тэдэниие бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ шухала анхарал хандуулагданагүй гэжэ элидхэлшэ болоод үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Физкультура, спортын хүдэлмэри эрид һайжаруулха, республикынгаа спортсменүүдэй тоо 1967 ондо 150 мянган хүн болотор олошоруулха зорилго табигдана. Ерэхэ жэлдэ республика дотор үнгэргэгдэхэ элдэб мүрысөөнүүдэй календарь табигдажа баталан абтанхай. Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, СССР-эй профсоюзуудай IV үбэлэй спартакиада, мүн РСФСР-эй арадуудай зунай спартакиада болохо. Алас-Дурнын зоноdo болохо Россин спартакиадада Буряадай суглуулагдамал команда 13 янзын, тиихэдэ хүдөөгэй бэрхэшүүл 9 янзын спортоор хабаадалсаха болоно,— гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Миронова** арад зоной дунда физкультура, спортын хүдэлмэриие улам үргэдхэхэ талаар парти, правительствын ехэхэн анхарал оролдолго гаргажа байһаниие тэмдэглэбэ. Энэ талаар город соо һүүлэй хэдэн жэлнүүдтэ бага бэшэ хүдэлмэри үнгэргэгдөө. Гэхэтэй хамта энэ хүдэлмэридэ дутагдалнууд ехэ олон. Мяханай комбинат, шэлэй, «Электромашина» заводуудай хүтэлбэрилэгшэд физкультурна хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандана. Эдэ хоёр заводууд хамһажашье һаа, зэргэлжэ һуудаг хадаа стадион бариха арга боломжотой аал, энэниие тоогоогүй. Пединститут дээдэ эрдэмтэй физкультура, спортын багшанарые бэлэдхэдэг. Гэхэ зуура, энэ физкультурна хүдэлмэри үшөөл һулаар табигданхай. Физкультурна хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ физкультура, спорт зааха багшанар, ниитын физкультурна инструкторнууд, методистнууд, спортын судьянууд хэрэгтэй. Тэдэнэй дунда ходолоо семинар үнгэргэжэ, мэргэжэл шадабариинь дээшэлүүлжэ байха шухала. Тиигэбэл физкультурна хүдэлмэри һайжаруулхада бэлэн.

Хориин аймагай физкультура ба спортын таһагые даагша нүхэр **Белоусов** физкультурна хүдэлмэри яажа үнгэргэдэг, саашадаа юу хэхэ түсэб тухайгаа тоогтоо.

— Манай аймагай центрэ, совхоз болон колхозуудаар, хүдөө тосхонуудаар физкультурна мүрысөөнүүд һүүлэй жэлнүүдтэ олоор үнгэргэгдэдэг болоо,—гэжэ ВЛКСМ-эй Зэдын райкомой секретарь, спортын мастер нүхэр **Гармаев** хэлэбэ. Гэбэшье энэ талаар дутагдалнууд али олон. Манда хүдэлмэрилэгшэд, спортивна талмайнууд, залнууд дутана. Теэд мүрысөөнүүд үнгэргэгдэжэл байдаг. Бүхэ барилдаан, һур харбаан, мори урилдаан илангаа һонирхолтойгоор үнгэргэгдэнэ. Аймаг доторoo физкультурна мүрысөө эмхитэйгээр, саг үргэлжэ үнгэргэжэ байхын тула Буряадай эрдэмтэ Доржи Банзаровай, Советскэ Союзай Герой Гармаевай нэрэмжэтэ кубогууд бии болгогдонхой. Аймаг дотор ямар нэгэн суглаанай гү, али һайндэрэй болоо һаа, партийна, комсомолой организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд элдэб мүрысөө эмхидхэдэг һайн һайхан заншалтай болонхой.

Ажалай резервнүүдэй управлениин начальник нүхэр Темин, Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ **нүхэр Григорьев**, республикын туризм эрхилхэ Соведэй түрүүлэгшэ **нүхэр Альцман**, судно-заһабарилгын заводой парткомой секретарь **нүхэр Корягина**, ДСО «Урожай» бүлгэмэй түрүүлэгшэ нүхэр **Хараев**, хүүгэдэй 1-дэхи спортивна һургуулиин директор нүхэр **Баранов**, гэгээрэлэй министрэй орлогшо нүхэр **Дмитриев**, Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо **нүхэр Сахьянов** гэгшэд үгэ хэлэхэдээ республика дотор физкультура, спортын хүдэлмэридэ байгаа дутагдалнуудые дары усадхажа, саашадаа энэ хүдэлмэриие улам һайжаруулха талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалха тухай тоогтобод.

Физкультура, спортын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха тодорхой тогтоол зүблөөндэ хабаадагшад батала.

Д. ДОРЖИЕВ.

Георге Георгиу-Деж гэжэ нефтьшэдэй шэнэ город (Социалис Румыни). Арадай засагай тогтоһоноо хойшонхи жэлнүүдтэ энэ город нефтиин баялиг олзоборилгонуудта дүтэхэнэ баригдаһан байна.

Аджерпрессэй—ТАСС-ай фото.

ЭРШЭМТЭЙ ДАБШАЛТА

РУМЫНИИН эрхэ сүлөөтэ, зоригжол түгэлдэр ажалшад шэнэ табан жэлэй түсэб бэелүүлжэ байна. Бүри һаяхан лэ 1966—1970 онойнгоо шэнэ түсэб хараае тон үргэнөөр, тодорхойгоор зүбшэн хэлсээ. Харин мүнөө бүхы орон дотор—Сучаваһаа Бухарест хүрэтэр, Банатаһаа Добруджа хүрэтэр—бүгэдэ арадай эршэмтэй дабшалта хэгдэжэ байнхай. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын хахад жэлэй дүн һаяхан Румынида тунхагладаа. Тэрээнһээ харахада, арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб бэелүүлгэ һайнаар эхилһэн, ехэ юумэн хэгдэһэн байна.

Тэбэшье саашадаа хэгдэхэ ажал хүдэлмэри ехэ. Аяар 50 һарын туршада эршэмтэй шанга дабшаса хэгдэхэ байна.

Һаяын жэлнүүдтэ Румыниин экономикын хүгжэлтэдэхи гол шухала юумэнь юун байхаб? Шэнэ түсэбэй онсо янзань юуб?

Эдэ асуудалнуудта харюу абахын тула Румыниин Социалис Республикын Госпланда орожо, хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн—нүхэр Александру Сабарутай хөөрэлдөөбди. Иимэ юумэ мэдэжэ абаабди.

Румыниин мүнөөнэй табан жэлэй түсэб урдынхиһаа нэгэ бага ондоошогоор табигданхай.

Табан жэл соо түсэбтэ даабари зохёолгодо бүхы арад хабаадалсаа. Хүн бүхэн ажахы хүгжөөхэ талаар оорынгөө һанамжа хэлэһэн байна. Тэдэ һанамжа дурадхалнууд һайнаар шэнжэлэгдэжэ, түсэб хараа табиха үедэ анхаралда абтаа. Предприятинууд, министерствэнүүд табан жэлэй түсэб табилгада ехэхэн үүргэ дүүргэһэн байха. Тэдэнэр бүхэли жэлэй туршада тус тустаа түсэб зохёохо талаар хүдэлмэрилөө. Урдань предприяти, министерствэнүүдэй тоо байсаан арадай ажахы хүгжөөхэ түсэб зохёолгодо мүртэй нүлөө үзүүлдэггүй байһан. Парти, правительствын тогтоолой үндэһөөр арадай ажахын хүгжэлтын гол шэглэлые Госплан хараалдаг.

Энэмнай агууехэ хэрэгтэ хабаадаагүй байһан ябадал бэшэ ааб даа гэжэ нүхэр Сабару хэлэбэ.

Бидэнэр бултадаа үйлэдбэриин хүсэ ягаа һаа аша туһа ехэтэйгээр хубаарилан табихаб гэһэн шухала асуудалнуудай нэгые шиидхээбди. Хэдэн ондоо һанамжанууд хэлэгдэһэн юм. Эгээн болохотой һайн дурадхал шэлэжэ абахын тулада экономическа шэнжэлгэ, багсаамжа, тоо байсаан хэгдэһэн.

—Гол бэрхэшээлтнай юун байгааб? — гэжэ нүхэр Сабаруһаа асуубабди.

— Нэгэдэхеэр, ороной 16 областьдо аятай зохидоор, экономическа ашагтайгаар тааруулан хубаарилха һалбаринуудынай олон байшоо. Шэнэ завод, электростанцинуудые хараалхын хажуугаар, санатори, амаралтын газарнуудые тэгшээр хубаарилан түсэблэхэ ёһотой байна бшуу.

Хоёрдохёор, үйлэдбэриин газарые эгээл шухала газартань бодхоохо хэрэгтэй. Хаана бодхоохоёо шэлэхэ гээшэ бэрхэтэйхэн хэрэг даа. Энэ талаар газааһаань харахада, ехэ шухала бэшэ шэнгишье зүйлнүүд заримдаа ехэхэн үүргэ дүүргэжэ бололог. Урдань гээгдэнги байһан олохон районууд арадай засагай жэлнүүдтэ эршэмтэйгээр хүгжэжэ байһаншье мүртэнь, хүгжэлтынгөө талаар гээгдэжэ ябаһан районуудые өөдэ татаха асуудал мүнөөшье үшөөл шухалада тоологдоно.

Александру Сабару—эрдэмтэ доктор, томохон экономист юм. Аятай зохидоор, тодо һонороор хөөрэнэ. Хөөрэхыень шагнажа һуухадаа, урдань таряа, кукуруза таридаг газарта промышленна шэнэ түбүүдэй үндыжэ байһые харахадал гээ бэлэйб. Фабрика болон заводууд, бүхэли хото городууд, электростанци, һургуули болон больницанууд үндын бодоһон шэнги болоно... Арджешей областииешье абаад үзэел даа. Урдань эгээл гээгдэнги хизаарнуудай нэгэн байһан юм. Үеын үедэ мүнөөхил янзаараа хадын хормойгоор Арджеш мүрэн аажамаар урдажал байдаг һэн. Хүнүүд ерээд, хабсагайе хамхалан, мүрэнэй уһые шэнэ шулуун һабаар урадхуулба. Тиигээд эршэмтэ урасхалыень мантан томо хаалтаар хаажархёо. Тиин Румыниин энергетикын асари ехэ барилга—алдарта Арджешей ГЭС байгуулагдаа.

Тэрэ мүрэн дээрэ һубаряа олон (дүн хамтадаа 16) гидроэлектростанцинууд баригдаха юм. Тэндэһээ холо бэшэ газарта, Кымпылунг-Мусчелэдэ, харгы замай машина бүтээдэг завод баригдаха. Харин Питештидэ нефтехимическэ бүлэг предприятинууд бодхоогдохо. Табан жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэхэдэ, энэ газар энергетикын, химиин, машина бүтээлгын томо түб болохо юм.

Александру Сабару хөөрэжэл, хөөрэжэл байба... Нэгэшье областиие алад гаранагүй, нэгэшье һалбариие мартанагүй. Нэгэ иимэ баримта дурдаадхиба. 1970 ондо машинануудай хамаг хэрэглэмжын дүрбэнэй гурбан хубиие Румыниин машина бүтээдэг заводууд үйлэдбэрилхэ юм.

Урдынхидаал адляар хими эрид шууд хүгжөөхэ гэжэ хараалагдана. Мүнөө дутаддажа байдаг үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгын хэрэг эршэмтэйгээр хүгжөөхэ, арадай хэрэглэмжын эд бараа гаргалгые үргэдхэхэ гэһэн хоёр шухала зорилго бэелүүлхэ арга боломжо олдохо юм.

Румыниин хото городуудта, хүдөө нютагуудта олон гоё һайхан, һаруул, үүжам гэрнүүдые хараабди. Табан жэл соо гүрэнэй һан зөөреэр 300 мянган байра бариха гэжэ хараалагдана. Хүдөө нютагуудта жэл бүри 80—100 мянган шэнэ гэр баригдаха. Хүдөөгэй ажалшад барилга болхоохододоо, гүрэнэй зүгһөө ехэхэн туһаламжа абадаг байна.

Ороной хүдөө ажахы хүгжөөхэ талаар А. Сабару үгынгөө түгэсхэлдэ хэдэн тоо, баримтануудые дурдаа. Жэшээлхэдэ, табан жэл соо 400 мянгаад гектар газар уһалдаг болохоор хараалагдана. Хүдөө ажахыгаа оньһон техникээр зэбсэгжүүлгын хэрэг саашадаа улам һайжарха юм.

Румыниин Социалис Республика табан жэлэйнгээ түсэбые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байнхай.

М. АНТИПОВ.
АПН-эй тусхай корр.

УНШАГШАДААР ОЛОН ТОСХОН

Тухэм тосхон ехэ бэшэ юм. Энэ, ХХ партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи отделенидэ, 60 гаран айл ажаһуудаг. Тухэмэй механизаторнууд, һаалишад, хонишод аймагайнгаа, түрэл оронойнгоо ажабайдалаар саг үргэлжэ һонирходог, газетэ, журнал захин абалгада эдэбхитэйгээр хабаададаг заншалтай юм. Эндэ ерэхэ жэлэй захилга һайнаар үнгэрөө. Хамта дээрээ 800 гаран түхэригтэ газетэ болон журналнууд захигдаа.

Ерэхэ жэлдэ тухэмэйхид «Правда», «Известия», «Комсомольская правда», «Сельская жизнь», «Буряад үнэн» газетэнүүдые илангаяа олоор абаха. Мүн «Огонёк», «Крестьянка», «Наука и жизнь», «Здоровье», «Байгал» журналнууд урдаһ жэлэйхиһээ эндэ олоор абтаха. Эрхим малшан, партиин гэшүүн Д. Гомбоев, түрүү механизаторнууд М. Жамбалов, С. Эрдынеев, хонишон Д. Сампилов, тугалшан Г. Данзанова, һаалишан Е. Жамбалова ба бусад газетэ, журналнуудые бултанһаа олоор захяа юм. Мүн «Политическое самообразование» журнал олоор абтаха. Тухэм тосхондо хэблэл жэлһээ жэлдэ олоор захидаг болобо. Хэрбээ 1965 ондо 500 түхэригтэ захилга хэгдээ һаа, нёдондо 600 түхэригтэ хүрөө һэн. Эндэ залуушье колхознигууд, наһажаалшье хүнүүд хэблэл захина.

С. БИЛИКТУЕВ,
хэблэлэй ниитын тараагша.

Сэлэнгын аймаг.

ҮНЭН ЗҮРХЭНҺӨӨ

Үнгэрэгшэ жэлдэ Хори тосхоной амбулаторидо хүдэлмэрилхэеэ залуухан врач Мария Петровна Андреева ерээ бэлэй... Хүн бүхэн үбдэхэ ядахадаа аргашан эмшэнииие хэрэглэхэ, тэрээндэ хандаха, жаргалта һайхан Совет Эхэ орондоо элүүр энхэ ябаха гэжэ оролдодогынь эли бээз. Залуу тэрэ врачай һая срээд байхада, оошор абажа орогдоо һэн... Тэрэ гэһээр үргэлжэ, үдэр бүхэндэ аргалуулжа, ехэл туһа хүргүүлжэ байһанаа дурсажа, мүнөө «Буряад үнэн» газетээр дамжуулан, врач Мария Петровна Андреевада гүнзэгы баясхалан хүргэнэб.

Энэ врач хүн зоной дунда ехэ хүндэтэй. Үбшэнтэнэй хандахада ехэ зөөлэхэнөөр, урин зохид үгөөр хандадаг, оролдолго гаргадаг. Ехэ үбшэлжэ байхада, өөрөө гэртэшни ерэжэ эмшэлхэһээ гадна, һайн һайхан зүбшэлөө үгэхэ, тиихэдэнь үбдэжэ ядажа байһан бэешни гансата сүлөө ороһон, һэргэһэн шэнги болохо юм. Нэгэшье хүнэй урдаһаа шанга, аягүй үгэ хэлэхэгүй, үйлсэдэшье ябахадаа зуг татан зогсожо, ямар байһан тухайш асууха. Юрэдөө бүхы хүсэ шадалаа, анхарал оролдолгоёо түйлай ехээр гаргажа, туһалхал гэжэ оролдожо байдаг.

Энэ эмшэнэй саашадаа ута наһа наһалжа, эрдэм мэргэжэлээ үдэр бүри дээшэлүүлжэ, үндэр ехэ шадабаритай боложо, үбдэжэ зобожо ябаһан хүнииие үргэмжэтэй һайханаар эдэгээжэ ябахыень буряад ёһоороо юрөөнэб.

Ц. ТОКТОХОЕВ,
Хорниин дунда һургуулиин багша.

АНГУУШАДАЙ СЛЁТ

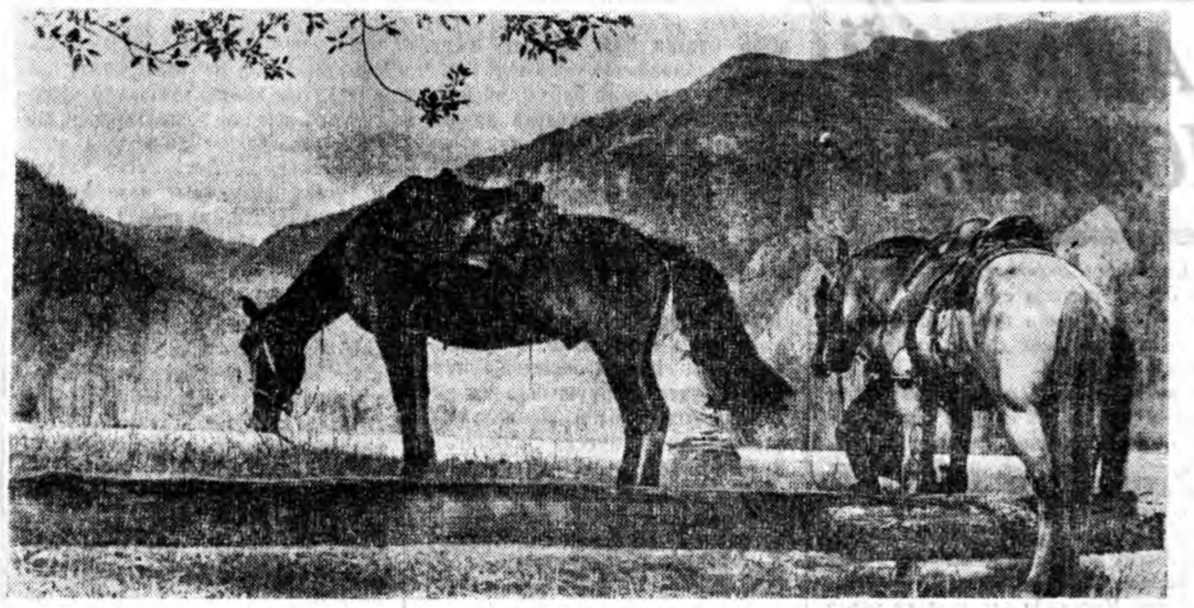
Тори тосхондо Зэдын аймагай ангуушадай слёт һаяхан болобо. Ангуушад олзоборидо гарахынгаа урда тээ жэл бүхэндэ үнгэргэгдэдэг заншалта энэ слёт дээрээ агнууриин үнгэрһэн сезондо хэһэн хүдэлмэриингөө дүн согсолдог, эхилжэ байгаа агнуурида ямар олзобори хэхэ зорилгонуудаа хараалдаг байха юм.

Слёдто хабаадагшад байгша сезондо ангай олзобори хэхэ талаар тодорхой уялга абаһан байна.

Ан бариха түсэбөө дүүргэһэн түрүү ангуушад Роспотребсоюзай правлениин ба ВЦСПС-эй Хүндэлэлэй грамотануудаар, мүнгөөр шагнагдаба.

Холын бодол. В. КОЛОСОВОЙ фото.

Хадын харгыгаар... Д. ДУГАРОВАЙ фото.

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО — ЗАМБИ ТҮБИИН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНҺӨӨ — ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО

Япон-совет худалдаа наймаа хүгжөөхэ комитет

ТОКИО, ноябриин 1. (ТАСС). Японой социалис партиин гүйсэдкомой заседани Нагой городто үсэгэлдэр боложо, япон-совет экономическа харилсаанай асуудалнуудай талаар тусхай комитет байгуулха гэжэ шиидхээ.

Комитедэй түрүүлэгшээр социалис партиһаа парламентын депутат Кандзю Като томилогдоо.

Советскэ худалдаа наймаанай организацинуудай болон Японой жэжэ болон дундуур ээд баяшуулай хоорондо худалдаа наймаанай холбоо барисаа үргэдхэлгэдэ гол түлэб үндэһэлэн, Японой болон Советскэ Союзай хоорондохи худалдаа наймаа саашадань хүгжөөлгэдэ туһалха зорилго шэнээр байгуулагдаһан комитет урдаа табина.

Баатарта дээдэ хайра барюулагдаба

ПАРИЖ, ноябриин 1. (ТАСС). «Нормандия-Неман» гэжэ эскадрилиин түрүүшын командир байһан майор Ж. Тюлян 1943 оной июньдэ Орёл шадар болоһон агаарай байлдаанда наһа бараһан юм. Тэрэнэй бүлэ Франциһахи совет посольстводо уригдажа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хоёрдохи шатын орден барюулагдаа.

СССР-һээ Францида байдаг посольствын советник Ю. Дубинин баатар-лётчигой хүбүүн Ф. Тюлянда энэ дээдэ хайрыень барюулба. Энэ ёһолол дээрэ лётчигой һамган Ф. Тюлян, «Нормандия-Неман» гэжэ полкын урдын лётчигуудай ассоциациин түлөөлэгшэд полковнигууд Риссо болон Эйхенбаум байлсаа.

Орден барюулалгын үедэ үгэ хэлэһэн Ф. Тюлян өөрынь эсэгын, фашизмда эсэргүүсэн Совет Армитай хамта дайлалдаһан бусад француз лётчигуудай дурасхаалда анхаралтайгаар хандаһанайнь түлөө совет хүнүүдтэ гүнзэгы ехэ баясхалан хүргөө.

Арадай аша туһада

ЛОНДОН, октябриин 31. (ТАСС). Бүхы орон доторхи шухала промышленна предприятинуудые болон гүрэнэй эмхи зургаануудые хамгаалха гэһэн захиралта Замбиин армиин подразделенинүүд абаһан байна. «Һүйдхэлтэ ябуулгануудые хэхэ һэдэлгэнүүдые зайсуулхын» тулада мүнөө үглөөтүүрһээ сэрэгүүд шухала газарнуудые эзэлээ гээд правительствын түлөөлэгшын мэдүүлһэн тушаа Рейтер агентствын корреспондент Лусакаһаа мэдээсэнэ.

Урда Родезитэй нэгэ хилэтэй Замбида африкан правительствадань дурагүй этэгээдүүд нефтехранилищиие тэһэлхэ, электродамжуулгануудай утаһые таһа отолхо, бусад шухала предприятинуудта хоро хүргэхэ һэдэлгэнүүдые нэгэтэ бэшэ хэдэг байгаа.

ДРВ-дэ агаарһаа добтолго хэгдэһээр

ХАНОЙ, ноябриин 1. (ТАСС). 7-дохи флодой корабльнууд дээрэ, тэрэшэлэн Урда Вьетнамда болон Таиландда байрладаг американ самолёдууд октябриин 29 болон 30-да Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай хилые нэгэтэ бэшэ дабажа, Куангбинь, Ньеан, Намха болон бусад провинцинуудай хүн зон олонтой районуудые, Виньлинь районой промышленна предприятинуудые бомбодоһон, буудаһан байна. Демилитаризованно зонын хойто талын һуурин газарнуудые американ самолёдууд мүн лэ бомбодор. Виньлинь шадарай районой ДРВ-дэ хамаатай уһа руу Америкын сэрэгэй корабльнууд октябриин 30-да ороо.

Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, американ сэрэгэйхидэй эдэ шэнэ ээрхэг түримхэй ябуулгануудһаа уламжалан, Вьетнамай Арадай армиин Верховно командованиин холбоо байгуулха зургаан Вьетнамда ажаглалта, хиналта хэхэ талаар уласхоорондын комиссида буруушаалга мэдүүлээ.

Сайгондо сошордолго болобо

ЛОНДОН, ноябриин 1. (ТАСС). Мүнөөдэр Сайгоной түбтэ снарядуud болон миинэнүүд тэһэрээ, үйлсэнүүдээр гранатануудай абяан дуулдаа. Нго Динь Дьемые унагааһаар гурбан жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулагдан, парад үнгэргэжэ байһан туһамаршадай сэрэгүүдэй зэргэ сошордон мэгдэжэ, гуримаа алдаа.

Тиихэтэй хамта город шадар мүрэн дээрэ байһан американ миинэ тральщигые патриодууд гэһэлээ. Демонстрацида сугларһан хэдэн зуун хүн таража үгы болошоо. Тусхай трибуна дээрэ һууһан туһамаршадай правительствын зарим министрнүүд айһан мэгдэһэн дээрэһээ газарта гүйлдэжэ буугаа. Шархатаһан, алуулһан хүнүүд тухай мэдээсэхэһээ засагаархид арсана.

Алжирай национальна һайндэр

АЛЖИР, ноябриин 1. ТАСС-ай корреспондент А. Богомаз иигэжэ дамжуулна:

Зэбсэгтэ восстаниин эхилһээр 12 жэлэй ойр мүнөөдэр ноябриин 1-дэ алжир арад баяр баясхалантайгаар тэмдэглэбэ. Алжирай эрхэ сүлөөгэй түлөө ами наһаяа үгэгшэдэй дурасхаалые ёһолон хүндэлэлгөөр энэ үдэр эхилдэг заншалтай юм. Национальна баатарнууд—Ларби Бен Мхиди, Мустафа Бен Буланд, Мурад Дидуш, Идир Айсат, Юсеф Зирут, Хасиба Бен Буали гэгшэдэй нэрэнүүдээр городой үйлсэнүүд болон талмайнууд нэрлэтдэнхэй, мүн социалис секторэй өөрынь захиргаата олон ажахынууд тэдэнэй нэрэ зүүдэг.

1954 оной ноябриин 1-дэ эхилһэн тулалдаан политическэ бэеэ даанхай байдалай түйлагдаадшье байхада үшөө түгэсөөгүй гэжэ Алжирай арад, ороной хүтэлбэри ойлгодог юм.

«1962 ондо дайшалан абтаһан бэеэ даанхай байдал бидэнэрэй бэелүүлхые хүсэжэ байһан революци тээшэ дабшаха замай имагтал нэгэ шатань болоно» гээд Алжирай ажалшадай бүгэдэ ниитын союзай (ВСАТ) һайндэрэй урда тээ тунхаглаһан уряа соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Экономикые һэргээхэ, шэнэдхэн байгуулха, национальна кадрнуудые бэлэдхэхэ, хуушарһан олон ёһо гуримуудые хубилгаха ба һэлгэхэ зорилго ороной үмэнэ табигдаад байна.

Алжирай бэеэ даанхай экономикые бэхижүүлхэ замда бэеэ даанхай байдалтай болоһон сагһаа хойшо түрүүшын алхамууд хэгдээ. Ороной гол баялиг болгошо Сахарын нефтиие убайгүйгөөр урда тээнь ашаглажа байһан хариин монополинуудай эрхэ хизаарлагдаа. Шахтанууд, рудни-гууд, страховой компанинууд гүрэнэй мэдэлдэ абтаа, Алжирай национальна банк байгуулагдаа.

Мүнөө жэлдэ томо нефтепровод ашаглалгада үгтөө. Энэ хадаа Алжирай гүрэнэй нэгэдэлдэ бүрин хүсэдөөрөө хамаадана. Аннаба городто металлургическа комбинадай, мүн бусад хэдэ хэдэн предприятинуудай барилга Советскэ Союзай туһаламжатайгаар эхилһэн байна.

1967 оной эсэстэ эхилхээр хараалагдаһан аграрна реформые алжир арад ехэ найдабаритайгаар хүлеэнэ. Томо феодалнуудай газарые абаха, газарые элдүүрилэгшэдтэнь бусааха гэһэн уряатайгаар аграрна революци бэелүүлхэ хүсэлэнтэй байһыень реформын һаяхан толилогдоһон проект, Алжирай гүрэнэй ажал ябуулагшадай нэгэтэ бэшэ хэһэн мэдүүлгэнүүд гэршэлжэ үгэнэ.

Алжирай бэеэ даанхай байдал дайшалан абаһанһаа хойшо үсөөхэн жэл үнгэрөө. Имагтал түрүүшын алхамууд хэгдэжэ, түрүүшын бэрхэшээлнүүд дабагдаад байна. Бэеэ даанхай байдалай түлөө дайн байлдаанай бүхы хүшэр хүндыень бэе дээрээ даажа гараһан алжир ажалшад социалис общество байгуулха зам шэлэн абаабди гэжэ мэдүүлһэн юм.

Гарриман Индира Гандитай уулзаба

ДЕЛИ, ноябриин 1. (ТАСС). Тусхай даалгабаринуудай талаар США-гай президентын элшэн сайд Аверелл Гарриман Индиин премьер-министр Индира Гандитай, гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингхтэй үсэгэлдэр удэшэ уулзаа.

ПТИ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнам тушаа США-гай баримталдаг хараа бодолые эдэ уулзалгануудай үедэ Гарриман тайлбарилаа, Манилада һаяхан болоһон зүблөөнэй үрэ дүнгүүд тухай Ганди болон Сваран Сингхтэ мэдээсээ.

АНГЛИ. Уэлсын Аберфан гэжэ тосхондо хүршэ терриконһоо 2 миллион тонно үлүүтэй нүүрһэнэй шлак һаяхан хэмхэрэн унаһан байна. Ехэ борооһоо уламжалан хэмхэрэн унаһан шлак хэдэн гэрнүүдые болон һургуулиие хушажархёо. Олон хүн гэмтэжэ үхөө. Абаралгын хүдэлмэри үргэлжэлһэн зангаараа. Зураг дээрэ: һандарһан һургуулиин байшангай хажууда абаралгын хүдэлмэри хэгдэжэ байна. АПГ-гэй—ТАСС-ай фото.

Африкан министрнүүдэй зүблөөн

АДДИС-АБЕБЭ, ноябриин 1. (ТАСС). Африкын нэгэдэлэй организациин Министрнүүдэй Советэй ээлжээтэ сессидэ Эфиопиин ниислэлдэ сугларһан сүлөөтэ Африкын түлөөлэгшэд нилээд удаан хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр сессиин зүбшэхэ зүйлые хараалаа.

Мүнөөнэй Африкадахи эгээн шухала асуудалнууд, тэрэ тоодо Родезиин асуудал, Урда болон Баруун Урда Африкадахи, тэрэшэлэн Африка түби дээрэхи португальска колонинуудтахи байдал зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаһан юм.

ОАЕ-гэй Министрнүүдэй Советэй сессидэ ошожо ябаһан Гвинейн делегациие Аккрада хуули бусаар барилгаһаа уламжалан тохёолдоһон байдал тухай асуудалые энэ уулзалгын зүбшэхэ зүйлдэ мүн лэ оруулха гэжэ шиидхэгдэһэниинь эндэ мэдээжэ болоһон байна. ОАЕ-гэй тусхай түлөөлэгшэд арсалдаае гуримшуулха зорилгоор мүнөө үглөөгүүр Аккра ниидэн ороо. Эдэ түлөөлэгшэдэй бусажа ерээд, элидхэл хэһэнэй һүүлээр лэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ.

Ганын правительствын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 1. (ТАСС). Аддис-Абебэдэхи ОАЕ-гэй конференцидэ ошожо ябаһан Гвинейн 19 дипломат арестовалагдаа һэн. Тэдэниие сүлөөлхэһөө Ганын сэрэгэй правительство арсаһан байна. Энээн тушаа Эфиопиин хаанай тусхай түлөөлэгшэ Мамо Тадессэ гэгшэдэ үсэгэлдэр Аккрада мэдээсэгдэһэн байгаа. Тэрэ гански-гвинейскэ арсалдаае гуримшуулха зорилгоор Гана ерэһэн байгаа бшуу.

Гвинейн делегациин гэшүүдые сүлөөлхэһөө арсалгые пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Ганын сэрэгэй засаг түрые толгойлогшо генерал-лейтенант Джозеф Анкра хуулитаар лаблан гэршэлээ гээд Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Аккраһаа мэдээсэнэ.

Джонсон Пак Чжон Хитэй уулзаба

ЛОНДОН, ноябриин 1. (ТАСС). Сеулда мүнөө байһан президент Джонсон Урда Корейн засаг түрые толгойлогшо Пак Чжон Хи гэгшэтэй уулзаа гээд Рейтер агентствын корреспондент Урда Корейһээ мэдээсэнэ.

Вьетнамдахи дайн байлдаанда, Азидахи болон Номгон далайн райондохи байдалда, Урда Корейе «хамгаалалгада», Урда Корейн засаг түрые Америкын дэмжэлгэдэ хамаатай асуудалнуудые Джонсон Пак Чжон Хи хоёр зүбшэн хэлсэхэ юм.

1.525 самолёт буудуулжа унаба

ХАНОЙ, ноябриин 1. (ТАСС). Тодорхойлогдоһон мэдээнэй ёһоор, Вьетнамай Демократическа Республикын газар дээрэ октябриин 31 хүрэтэр 1.525 самолёт буудуулан унагаагдаһан байна гээд Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Анголын патриодуудай амжалтанууд

БРАЗЗАВИЛЬ, ноябриин 1. (ТАСС). Анголые түлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй партиин (МПЛА) партизанууд Моксико шадар, мүн Анголын зүүн фронт дээрэ октябрь һарада хэдэн дайшалхы ябуулгануудые амжалтатайгаар хэжэ, Португалиин 94 солдат болон офицерые усадхаһан байна.

БАРХАНАЙ ҺУРГУУЛИДА

Барханай дунда һургуулиин дэргэдэ консультациин пункт түрүүшынхеэ хүдэлжэ эхилбэ. Тэндэ 5—10-дахи классуудта заочноор һурагшад ябажа, туһаламжа абаха байна. Консультациин пунктын дэргэдэ 40 шахуу колхозниигууд, хүдэлмэришэд, алба хаагшад һуралсана.

Бархажанай энэ һургуулида олониитын үүсхэлээр методическа кабинет нээгдэнхэй. Кабинет бии болголго түрүү багшанарай дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ ябадалые хүнгэдхөө.

Тэмсэжэ байгаа вьетнам арадта туһалха фондо оруулха зөөри суглуулхаар соносхогдоһон һара дүүрэбэ. Барханай дунда һургуулиин һурагшад һарын туршада 10 тонно түмэрэй хаядаһа суглуулжа тушаагаа. Тэрээгээр олоһон мүнгөө вьетнам арадта зорюулба.

Н. САНДАНОВА.

ХУБСУГУЛ НУУР

(Монгол оронһоо ерэһэн бэшэг)

Удам ехэ Монгол ороной хойто захада бүтүү ой модотой һарьдаг үндэр уулануудай хоорондо Хубсугул нуур толи мэтэ ялалзан туяаржа, үнгэ илгаран харагдадаг. Хубсугул нуур болон тэрэнэй оршон тойронхи нютагууд Монголой хамагай үзэсхэлэнтэ газар юм. Тэндэ гадаада, дотоодын айлшад ошожо амардаг, һонирходог, тэрэ һайхан нютаг тэдэнэй сэдьхэл татадаг байна.

Энэ нуур Байгалтай дүтэрхы, хойноһоо урагшаа һунажа тогтоһон, дабһагүй, тон тунгалаг уһатай урасхал нуур юм. Хубсугул нуур 2620 дүрбэлжэн километр талмай эзэлдэг. Нуурай утань 134, үргэниинь 35 километр. Уһанайнь хэмжээ далайн нюрууһаа дээшэ 1625 метр болодог юм. Энэ нуурта оршон тойронойнь уулануудһаа бууһан 46 гол горход шудхана. Эндэһээ Эгин гол гэжэ гансахан гол газаашаа урдажа, Сэлэнгэ мүрэндэ шудхадаг байна.

Байгал дэлхэй дээрэхи хамагай гүнзэгы нуур гэжэ тоологдоод байхада, Хубсугул түб Азида баһал гүнзэгы нуур болоно. Тус нуурые тойроһон уула хадануудые шэнэһэн болон бусад модоор бүрхөөгдэнхэй.

Хубсугул нуур юрэнхы шэнжэ байдалаараа, амитадай аймагай талаар Байгалдал адли юм. Тиимэһээ нуурай хойто захаар нютаглан һуугшад Хубсугулые Байгалай дүү гэжэ хэлсэдэг.

Нуурай дунда 700 метр үндэртэй хада уулатай, ой модотой үзэсхэлэн һайхан арал бии. Тэрэниие далайн хүйһэн гэжэ нэрлэнэ.

Хубсугул гэжэ нэрэ эртэ урдаһаа уламжалһан бололтой. Эндэ урдын тюрк хэлэндэ «Хуб»—ехэ, «Су»—уһа, «Гул»—нуур гэһэн удхатай. Тиимэһээ уһа ехэтэй нуур (хүлгүй) гэһэн үгэ болоно.

Эндэ зэбгэ, тула, хадарин, гутаар, алгана гэхэ мэтын загаһан элбэг.

Зундаа пароход тус нуур дээгүүр тамаран, ашаа тээбэри зөөдэг байна. Нуурай хойто эрьедэ Турку, урда эрьедэ Хатхал гэжэ уһан замай буудал бии.

Ц. ДАШДОРЖ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: партийна эхин организациин үүргэ тухай түрүү бэшэг; ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой парткомой секретарь П. Ивановой статья; В. Харахиновай корреспонденци; А. Бальбуровай замай тэмдэглэлнүүдһээ; аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа.

Гурбадахи хуудаһанда: «Һайн хүн тухай домог» гэһэн гаршаг доро нүхэр Соломенный гэгшын корреспонденци; эдир аяншалагшад тухай Мухар-Шэбэрһээ абтаһан зураглал; хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: М. Спектор гэгшын статья; спортын һонин; фенологоой тэмдэглэл; фоторепортаж; соносхолнууд.

Редакторай орлогшо Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный —48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни —40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации—34-05 и перевод—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н02022. Зак. № 1129.